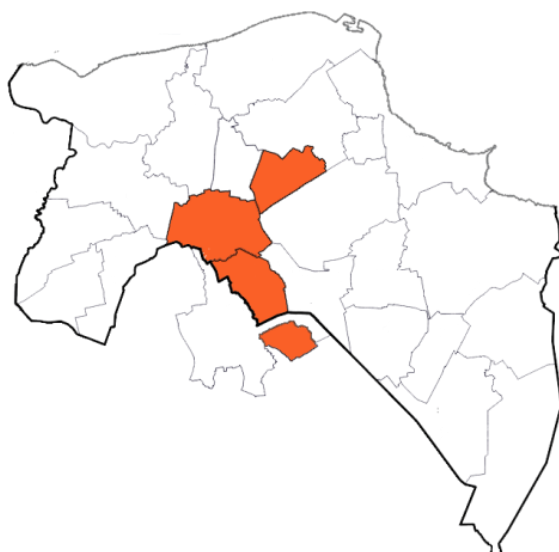

Samenwerkingsverband
VO Groningen Stad

Bestuursverslag bij jaarrekening 2017

*Samenwerkingsverband VO 20.01 Stad Groningen
15 mei 2018*

Inhoudsopgave bestuursverslag 2017

1.	Inleiding	3
2.	Verslag Algemeen Bestuur	5
2.	Samenvatting	6
3.	Visie en beleid	11
4.	Leerlingenaantallen.....	13
5.	Uitvoering Ondersteuningsplan 2015-2019	13
6.	Human Resources	22
7.	Huisvesting en facilitair	22
8.	Financiën	23
9.	Continuïteitsparagraaf	24
10.	Staat van baten en lasten.....	27
11.	Balans	29
12.	Ontwikkeling Eigen Vermogen	30
13.	Investerings	30
14.	Financiële kengetallen	30
15.	Risicoparagraaf	31
16.	Treasuryplan.....	63
17.	Jaarrekening.....	64
bijlage 1	Cyclus verantwoording.....	65
Bijlage 2	Aangesloten besturen	66
Bijlage 3	Bestuur en directie	67
Bijlage 4	Organogram.....	68
Bijlage 5	Overzicht begroting & exploitatie naar programmapunten	69

1. Inleiding

Voor u ligt het bestuursverslag en de jaarrekening van het kalenderjaar 2017 van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Groningen Stad (SwV VO 20.01). Het verslag is in mei 2018 door het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld en is daarna ter kennisname aangeboden aan de Ondersteuningsplanraad (OPR) en de Medezeggenschapsraad personeel (MR-p) als vertegenwoordigende medezeggenschapsorganen van ouders van de leerlingen en het personeel op de scholen en het personeel binnen het SwV.

De Stichting SwV VO 20.01 Groningen Stad is formeel als stichting opgericht in oktober 2013. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel (KvK 59095962) en aangemeld bij DUO/OCW voor de bekostiging (bestuursnummer 21669).

In dit document zijn de volgende twee zaken opgenomen:

1. Het bestuursverslag over het verslagjaar 2017
2. De jaarrekening over het verslagjaar 2017 (hoofdstuk 16 / als separate bijlage)

Eén en ander is de wettelijke verplichting voor SwV's. Het SwV VO 20.01 heeft een planning gemaakt voor de cyclus van verslaglegging en verantwoording (zie hiervoor bijlage 1).

Het SwV VO 20.01 Groningen stad heeft één wettelijke taak en twee bestuurlijke opdrachten:

1. De wettelijke taak om passend onderwijs te realiseren;
2. De bestuurlijke opdracht om beleid en uitvoering van de overstap po-vo voor de schoolbesturen binnen het SwV te coördineren;
3. De bestuurlijke opdracht om beleid en uitvoering van de overstap vo-mbo voor de schoolbesturen binnen het SwV te coördineren. Hier is de bestuurlijke overeenkomst VSV bij inbegrepen.

Deze taak en twee opdrachten brengen met zich mee dat het SwV veelvuldig in contact is met diverse lagen die werkzaam zijn binnen een schoolbestuur en met partners daarbuiten.

T.a.v. de wettelijke taak heeft het samenwerkingsverband (SwV) afspraken gemaakt over de wijze waarop voor alle leerlingen een passende plek in het onderwijs kan worden gerealiseerd. De afspraken zijn vastgelegd in het ondersteuningsplan. Het ondersteuningsplan is het formele document van het SwV en heeft wettelijk gezien een looptijd van vier jaar (2015-2019). Het is te vinden op de website van het SwV: <https://www.swv-vo2001.nl/professionals/ondersteuningsplan/>

1.1 Algemeen - Passend Onderwijs en SwV's

De basis van passend onderwijs ligt in de zorgplicht die scholen en schoolbesturen hebben per 1 augustus 2014. Elke leerling heeft recht op onderwijs en een passende plek. Een kind wordt door de ouders aangemeld op de school van hun keuze. De school bekijkt of deze aan het kind, gezien zijn of haar mogelijkheden en eventuele beperkingen, goed onderwijs kan geven. Als de school dat niet zelf kan, zorgt de school of voor extra ondersteuning in de school of zorgt ervoor dat het kind op een andere school passend onderwijs kan krijgen.

In een regio vormen de scholen voor primair onderwijs (regulier en speciaal) én de scholen voor voortgezet onderwijs (regulier en speciaal) elk een samenwerkingsverband passend onderwijs. Samen staan ze voor het onderwijs aan elke leerling in de regio.

Passend onderwijs is de wijze waarop onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben wordt georganiseerd. Het gaat om zowel lichte als zware ondersteuning. Bijvoorbeeld extra begeleiding op school, aangepast lesmateriaal, hulpmiddelen of onderwijs op een speciale school. Scholen werken met elkaar samen in samenwerkingsverbanden. De scholen in het SwV maken onderling afspraken over hoe ze ervoor zorgen dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat bij hen past.

Bij passend onderwijs in het voortgezet onderwijs gaat het om extra ondersteuning aan leerlingen die nu onderwijs krijgen op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs (pro, vmbo, havo, vwo) of op speciale scholen voor cluster 3 (zeer moeilijk lerende kinderen, langdurig zieke of lichamelijk gehandicapte of meervoudig gehandicapte kinderen) of cluster 4 (onderwijs aan kinderen met een gedragsmatige of psychiatrische problematiek).

De scholen voor leerlingen met een visuele (cluster 1) of een auditieve beperking en/of spraak-taal problemen (cluster 2) hebben een eigen landelijke structuur. Wel kunnen (reguliere) scholen aan deze kinderen extra ondersteuning bieden (bijvoorbeeld via speciale arrangementen en/of ambulante begeleiding).

Er wordt onderscheid gemaakt tussen basisondersteuning die elke school aanbiedt en extra ondersteuning die per school verschilt. De scholen binnen één SwV bieden met elkaar een breed aanbod van ondersteuning voor alle leerlingen. Afspraken daarover en de uitwerking daarvan staan in het ondersteuningsplan van het SwV.

Het ondersteuningsplan kent een nauwe samenhang met de afzonderlijke ondersteuningsprofielen van de verschillende scholen en locaties. In deze profielen hebben de locaties helder gemaakt welke (gezamenlijke) basisondersteuning zij bieden. Daarnaast hebben ze in de extra ondersteuning aangegeven wat ze extra kunnen bieden aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte die boven de basisondersteuning ligt.

1.2 Organisatie SwV VO 20.01 Groningen Stad

Het SwV VO 20.01 is een stichting met een bestuur-directiemodel. Het SwV is werkgever voor personeelsleden in dienst van het SwV. De stichting is conform de statuten, bestuurlijk ingericht middels Algemeen Bestuur - Dagelijks Bestuur - dagelijkse leiding. Binnen het bestuursmodel van het SwV is een onderscheid aangebracht tussen het algemeen bestuur (AB) en een dagelijks bestuur (DB). Binnen het bestuur vervult het AB de functie van intern toezichthouder en vervult het DB de besturende functie. Dit is een functionele scheiding van bestuur en toezicht binnen hetzelfde orgaan, te weten het bestuur (het 'one tier'-model). Het bestuur van SwV VO 20.01 wordt gevormd door elf schoolbesturen. Twee van de elf schoolbesturen laten zich tijdens de vergaderingen van het AB vertegenwoordigen door twee andere bestuursleden. De drie DB leden zitten niet in het AB. De schoolbesturen met een vertegenwoordiger in het DB laten zich in het AB vertegenwoordigen door een andere medewerker binnen die betreffende besturen. De dagelijkse leiding wordt gevormd door twee directieleden.

De rollen en taken van AB, DB en directie van het SwV zijn vastgelegd in de statuten en het managementstatuut.

In het SwV zijn daarnaast nog acht personeelsleden benoemd die zijn belast met uitvoerende taken voor het Expertise- & Consultatieteam (ECT), de Commissie van Advies (CvA), en een Expert op een school, zie ook hoofdstuk 6.

Zie voor de bestuurssamenstelling en het organogram bijlage 3 en 4.

2. Verslag Algemeen Bestuur

Het kalenderjaar 2017 is conform de gemaakte afspraken in het ondersteuningsplan 2015-2019 (versie december 2015) en het Jaarplan verlopen. Het in november 2017 vastgestelde schooljaarverslag van 2016-2017 geeft een goed beeld van de activiteiten binnen het SwV. De periode augustus 2017 tot en met december 2017 was een stabiele voortzetting van de planmatige activiteiten binnen het SwV.

Er hebben enkele bestuurswisselingen plaatsgevonden i.v.m. personele wijzigingen bij de aangesloten besturen. Dit is niet anders dan wisselingen in de voorgaande jaren.

Het Algemeen Bestuur heeft, conform planning, in het jaar 2017 drie keer vergaderd. De vergaderingen hebben zich gekenmerkt door eensgezindheid in het toezicht op het besturen van het SwV. Het Algemeen Bestuur heeft m.b.t. haar instemmingsrechten en plichten kunnen aansluiten bij de bestuursvoorstellen van het Dagelijks Bestuur.

In een eerder stadium is door de besturen en OPR erkend dat de scheiding bestuur en toezicht van het SwV nog niet optimaal is geregeld. De discussie rondom Governance is in 2017 in zowel DB als AB maar ook als gezamenlijke afzonderlijke besturen gevoerd. Hierbij is ondersteuning geweest van twee externe partijen. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen ter aanpassing van het bestuurlijke model om beter tegemoet te komen aan de eisen die aan Good Governance worden gesteld. De uitwerking van de aanbevelingen vindt plaats in 2018. De wijzigingsvoorstellen zijn tussentijdse en tijdelijke aanpassingen. In het kader van het nieuwe ondersteuningsplan 2019-2023 zal in het schooljaar 2018-2019 het bestuursmodel opnieuw tegen het licht worden gehouden.

Het AB heeft meerdere besluiten genomen in het kader van doorontwikkeling van het SwV. Te noemen valt:

- meer middelen voor thuiszittersopvang en voorkomen uitval in vso en regulier onderwijs;
- het thuiszitterstraject in het reguliere onderwijs (TTVO) is ondergebracht in het OPDC van het SwV;
- doorontwikkeling van de commissie van advies (CVA). Hiermee krijgen de scholen meer eigen beschikkingsrechten voor een vso traject van een leerling. Dit vindt overigens alleen plaats als de verwijzende school, de ontvangende vso school en de ouder/leerling gezamenlijk het eens zijn over het traject. De administratieve last wordt hiermee teruggedrongen.

Het Algemeen Bestuur ziet in de jaarrekening dat het SwV er financieel gezien goed voor staat en merkt op dat het overschot groter is dan verwacht. Er was een klein overschot begroot. Het Algemeen Bestuur is zich bewust van de maatschappelijke en politieke onrust rondom de overschotten bij SwV's. Ze wijst echter op de onvoorspelbaarheid van de inkomsten en uitgaven binnen het SwV. Het SwV Groningen stad heeft een beperkt vermogen om tegenvallers op te kunnen vangen. Het beleid is verder zo ingericht dat overschotten in een kalenderjaar ten goede komen aan de scholen en maatwerkoplossingen voor leerlingen in het opvolgende schooljaar. Het grotere overschot in 2017 is tijdig onderkend. Een deel van het overschot wordt in het schooljaar 2017-2018 al ingezet. Het andere deel is nodig om de te verwachten tekorten in de schooljaren 2018-2019 en 2019-2020 te kunnen dekken. Als gevolg van die uitgaven laten de kalenderjaren 2018 en 2019 (forse) begrotingstekorten zien. Daarnaast zijn er enkele onderwerpen die de komende jaren een (groter) beroep doen op de middelen van het SwV. We noemen hier: de begeleiding van de leerlingen die na de twee eerste jaren van opvang in de ISK in het voortgezet (speciaal) onderwijs instromen, de begeleiding van leerlingen met hoogbegaafdheid en de implementatie van de AVG (privacywetgeving).

Het gehele kalenderjaar beschouwend kunnen we als toezichthoudend bestuur concluderen dat het SwV de wettelijke taak om Passend Onderwijs met de scholen vorm te geven in de eigen regio, passend weet in te vullen. Er blijven ontwikkelingen mogelijk en noodzakelijk. We zien het komende jaar / de komende jaren, met vertrouwen tegemoet.

Namens het Algemeen Bestuur,
Dhr. Peter Holsappel
Voorzitter Algemeen Bestuur SwV Passend Onderwijs VO 20.01

2. Samenvatting

In deze paragraaf het jaarverslag van het SwV VO 20.01 Groningen stad over het kalenderjaar 2017. Voor het verslag over het kalenderjaar maken we gebruik van de publieksversie van het schooljaar jaarverslag 2016/2017 dat in oktober 2017 door het Dagelijks Bestuur is vastgesteld.

Binnen het SwV hebben veel activiteiten plaatsgevonden die zijn uitgevoerd door bestuurders, directie/managementleden, OPR-leden en met name door direct betrokkenen bij de leerlingen (ouders, begeleiders, docenten). Hieronder een korte uiteenzetting van opvallende zaken en kengetallen met een toelichting op diverse activiteiten in het schooljaar 2016-2017 en de eerste vijf maanden van 2017-2018.

Wat zijn opvallende kengetallen in 2017?

Het SwV kent een redelijk stabiel patroon m.b.t. het aantal leerlingen.

- De werkelijke cijfers van het totaal aantal leerlingen laten, i.t.t. een grotere daling in de prognoses, zien dat we beperkt teruglopen.
- Het aantal leerlingen met leerachterstanden bij binnenkomst in klas 1 vmbo is wederom gedaald. Dit lijkt zich te verhouden naar de totale daling van het aantal vmbo leerlingen. Overigens is dit een landelijk beeld.
- Het aantal leerlingen praktijkonderwijs is gestabiliseerd t.o.v. 2016. In dat jaar was er nog een forse daling.
- Na vier jaren van stijgende leerlingaantallen in het vso is nu een kleine daling waarneembaar. We willen hier vooralsnog nog geen conclusie aan verbinden.

Hoe zit het met de thuiszitters in het SwV?

M.b.t. het beleid en de acties rond thuiszitters in 2016-2017 en 2017-2018 is er ingezet op:

- een werkwijze die er op is gericht om samen met leerplicht elke drie maanden de cijfers van absoluut en relatief verzuim aan de onderwijsinspectie door te geven;
- samenwerking in de werkgroep verdiepend verzuim bestaande uit Leerplicht, Verzuimloket Rebound en SwV/ECT. Het SwV beoogt met de monitor en werkgroep meer systematisch, structureel en cyclisch deze leerlingen te volgen en interventies te plegen;
- een tweetal keren is een analyserend onderzoek (in januari en juni 2017) uitgevoerd door met alle ondersteuningscoördinatoren van de scholen contact te hebben over de (nieuwe) thuiszittende leerlingen.

Van de Inspectie Onderwijs en van de landelijke karttrekker 'thuiszitterspact' Marc Dullaert hebben we voor de uitvoering van de monitor en de gezamenlijke inspanning om het aantal thuiszitters terug te dringen, de complimenten ontvangen.

In het schooljaar 2016-2017 heen zijn we erin geslaagd om het aantal thuiszitters flink te laten dalen. Het kalenderjaar laat een grillig verloop zien. Een verdiepende analyse in juni 2017 laat onderstaande zien:

- 33 leerlingen waarvoor geldt dat er wel een school- en onderwijsaanbod is, maar dat ze vanwege problematiek niet naar school kunnen of willen komen;
- 4 leerlingen staan niet op een school ingeschreven (absoluut verzuim);
- 11 leerlingen hebben een vrijstelling, afgegeven door vnl. de gemeente Haren, dit vanwege de aanwezigheid van de instelling 'Visio'. Daar verblijven kinderen in een internaat, waarbij er sprake is van meervoudige beperkingen en dagbesteding het perspectief is. Ze zijn vanwege het internaat als burger ingeschreven in Haren maar komen uit alle delen van het land.

Hoe worden scholen en ouders ondersteund bij Passend Onderwijs?

In het SwV functioneert een Expertise- & Consultatie Team (ECT). Bovenschools bestaat het ECT uit vier deskundigen (2,3 fte) die samen met deskundigen in de scholen het SwV, de scholen en de ouders ondersteunen met als doel passend onderwijs voor leerlingen en scholen te realiseren. Het ECT heeft zich ontwikkeld tot een orgaan in het SwV waarin met veel deskundigheid complexe problematiek samen met de school wordt opgepakt. Voor ouders is er een onafhankelijke ouderondersteuner beschikbaar die geen relatie heeft met de school.

In schooljaar 2016-2017 heeft het ECT 370 casussen opgepakt (in 2015-2016 ging het om 400 casussen). Van alle casussen zijn verreweg de meeste verzoeken vanuit de scholen gekomen (275) en een beperkt aantal verzoeken van ouders (36). De meeste casuïstiek is besproken in de vorm van

een Meer Partijen Overleg (305). In schooljaar 2016-2017 is voor het eerst formeel de ouderondersteuner als rol ingezet. Hier is door ouders 21 keer gebruik van gemaakt. De scholen en ook externen hebben in gesprekken aangegeven in hoge mate tevreden te zijn met de ondersteuning van het ECT.

Hoe ontvangen scholen middelen voor ondersteuning?

Scholen vragen, via een beschrijving van hun ondersteuningsaanbod in arrangementen, de bekostiging voor de ondersteuning vanuit het SwV aan middels een bijhorende begroting. Elke school heeft een beschreven aanpak van de ondersteuning die ze leveren. Speciaal gericht op ouders heeft elke school een ondersteuningsprofiel vastgelegd. Deze ondersteuningsprofielen zijn op de websites van de scholen en op de site van het SwV geplaatst.

In 2017 hebben de scholen opnieuw stappen gemaakt in het planmatig handelen inclusief het toedelen van de formatie daarvoor.

Op welke manier werken we samen met gemeenten?

Ondersteuning aan leerlingen in het onderwijs gaat vaak samen met begeleiding van leerlingen op andere terreinen. Voor die begeleiding zijn de gemeenten verantwoordelijk. We werken op gemeentelijk, regionaal en provinciaal niveau nauw samen. We hechten daarbij waarde aan het overkoepelende afstemming overleg gemeenten en onderwijs in de provincie Groningen en specifiek in de subregio stad Groningen, Haren, Ten Boer en Tynaarlo.

Het daadwerkelijk vormgeven van onderwijs-zorgarrangementen kost tijd en blijkt een lastig proces voor beide partijen. We pakken dit op casusniveau op, maar proberen tegelijkertijd in gezamenlijkheid een fundament te maken waarmee we deze arrangementen sneller en beter kunnen vormgeven.

Enkele opvallende zaken in 2017

- ZvJG is het digitale meldsysteem en is de Groninger invulling van de verwijsindex. Het principe is dat alle jongeren waar zorgen over zijn door de hulpverleners maar ook scholen worden gemeld in het systeem. Het systeem pretendeert er mee zorg voor te dragen dat meerdere aanbieders van Jeugdhulp bij elkaar in beeld zijn en om snel te kunnen schakelen bij zorgen over jongeren. De ervaringen van de scholen zijn overwegend niet zo positief. Scholen zijn ontmoedigd te melden. Meerdere scholen zijn afgehaakt omdat opvolging in het systeem niet adequaat werkt en omdat er nu een goede vervanging is middels het Bovenschools VO WIJ team.
- Bovenschools VO WIJ is in 2016 door de gemeente ingevoerd. In 2017 zijn de vso- en pro-scholen toegevoegd. De scholen zijn zeer content met de uitvoering van het geheel. Continuering is vanuit het onderwijs gezien gewenst. Eind 2017 zijn voorbereidingen ingezet om ook de reguliere scholen in Haren per 2018 op dit systeem aan te sluiten.
- Op alle scholen in het SwV is een Jeugdarts actief. De scholen zijn wisselend tevreden over de uitvoering. De tijd die de Jeugdartsen hebben wordt als substantieel te weinig ervaren. Scholen kunnen de positie van de Jeugdarts ook niet goed plaatsen m.b.t. de hulp die ze kunnen verwachten van de Jeugdarts, dat ook i.r.t. hulpverleners als OZL (onderwijs aan zieke leerlingen), UMCG/Beatrixoord (Educatieve voorziening & revalidatie) en het paramedisch team in het SwV. Vanuit het onderwijs denken we dat het goed is om de Jeugdarts te positioneren binnen het Bovenschools WIJ team, waar een afweging kan worden gemaakt wie, welke hulp kan bieden. Op OOGO niveau wordt hier het overleg over gevoerd met de gemeenten.
- Als SwV hebben we de nadrukkelijke wens om gebundelde Jeugdhulp in te zetten op onze gespecialiseerde voorzieningen (maatwerk en vso). In deze voorzieningen hebben alle jongeren een vorm van Jeugdhulp. Preferente Jeugdhulp aanbieders willen we graag met substantiële formatie laten samenwerken met de medewerkers in deze voorzieningen. Op deze wijze kunnen we beter samen werken aan onderwijs-zorgarrangementen en het '1 kind 1 plan' principe. Ook op dit onderwerp voeren we het overleg op OOGO niveau. Realisatie van bovenstaande vergt langer overleg met de gemeente dan dat we wenselijk vinden. In januari 2018 hebben we een werkbezoek (januari 2018) aan enkele VO-scholen georganiseerd voor de wethouders Jeugd van Groningen, Haren en Tynaarlo. Ook hier is dit onderwerp weer naar voren gebracht.

Wat als een leerling tijdelijk extra ondersteuning nodig heeft?

In eerste instantie zal altijd de school zelf binnen bestaande arrangementen de extra ondersteuning verzorgen. Het is mogelijk om bij het SwV tussentijdse arrangementen aan te vragen voor niet voorziene ondersteuning. In 2017 is slechts zeer beperkt gebruik gemaakt van deze tussentijdse arrangementen. In andere gevallen verwijzen de scholen naar Rebound of Maatwerk.

Rebound

In het SwV zijn twee Rebounds ingericht die leerlingen met complexe problematiek een specialistische, tijdelijke en kortdurende lesplaats bieden om vervolgens door te geleiden naar een passende plek in regulier of speciaal onderwijs binnen het VO. Rebound (OPDC) Gomarus College is specifiek op denominatie ingericht ten behoeve van ondersteuning aan leerlingen van het Gomarus College. Rebound Stad is ingericht voor de ondersteuning aan leerlingen op de overige scholen binnen het SwV.

In 2017 is aantal aangemelde leerlingen licht gestegen in Rebound Stad. Alhoewel scholen steeds beter in staat zijn om leerlingen met gedragsproblemen te begeleiden blijven er toch jaarlijks tussen de 60 en 80 leerlingen dermate grote gedragsproblemen uiten dat deze tussenvoorziening nodig blijft.

De tussenvoorzieningen 'Maatwerktraject RENN4' en de 'thuiszittersopvang TTVO' bieden ook opvangmogelijkheden. Het is van belang dat de drie trajecten hun doelgroepenomschrijving en aanbod goed op elkaar afstemmen.

De samenwerking met de scholen en de gemeentelijke hulpverleningsorganisaties gaat goed. Op verzoek van een aantal scholen wordt er gewerkt aan een systeem om leerlingen die een ernstig incident hebben veroorzaakt nog eerder te laten starten.

In 2017 is de begeleiding van moeilijke groepen op een drietal scholen gestart. Dit tot tevredenheid van de scholen. In het schooljaar 2017-2018 is dat voortgezet, vooralsnog met een dekking van de kosten door het SwV. De beperking van de capaciteit daarvoor zit in de formatie van genoeg deskundig personeel.

Binnen Rebound van Gomarus is er sprake van meer begeleiding door het Expertisecentrum en verlaging van het aantal Rebound plaatsingen. De aard van onze werkzaamheden verschuift daarmee van curatief naar meer preventief.

We zien dat het aantal adviezen over toelating/plaatsing sinds 2014 is toegenomen. Vooral ook de vragen over plaatsing/toelating van het Primair Onderwijs en ouders.

Met hulp van de eigen expertise en met inzet van de WIJ-teams/sociale teams kan Rebound Gomarus voldoende antwoord op de hulpvragen bieden. In 2016 en 2017 is scholing gevolgd op het gebied van omgaan met angst. Angst lijkt een duidelijk thema als het gaat om schoolverzuim.

Maatwerk

Voor het regulier onderwijs is de pilot TTVO (thuiszitters traject voortgezet onderwijs) afgerond waar leerlingen tijdelijk worden opgevangen als de reguliere school of doorgeleiding naar het vso geen optie is en de leerling beperkt belastbaar is. Bij een dergelijk maatwerktraject is altijd het ECT, een jeugdhulpverlener, leerplicht en het sociaal team van de betrokken gemeente betrokken. De pilot is per 1-8-2017 omgezet in een maatwerkvoorziening ondersteund door expertisebekostiging vanuit het SwV. TTVO is onderbracht bij het OPDC van het SwV waar ook Rebound Stad onder valt.

In het speciaal onderwijs is de pilot afgerond bij RENN4 waarbinnen de uitval in het vso via maatwerktrajecten, o.a. in samenwerking met Portalis, wordt opgepakt. De pilot is per 1-8-2017 omgezet in een maatwerkvoorziening ondersteund door expertisebekostiging vanuit het SwV. Deze maatwerkvoorziening wordt samen met het SwV Ommelanden uitgevoerd.

In maart 2017 is een maatwerktraject als pilot gestart in het cluster 3 onderwijs op de W.A. van Lieflandschool. De pilotfase loopt nog door in schooljaar 2017-2018.

Hoe is de verwijzing naar het speciaal onderwijs geregeld?

Samen met de twee andere SwV's in de provincie Groningen hebben we één Commissie van Advies (CvA) ingericht. Deze commissie is verantwoordelijk voor de beoordeling van de toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs.

In schooljaar 2016-2017 is een pilot gestart waarin we de procedure tot toelating tot het vso verder vereenvoudigen om onnodige bureaucratie terug te dringen, zonder daarbij in te leveren op de

kwaliteit van de verwijzing naar het vso (ombouw van de Commissie van Advies). De pilot beoogt een CvA die aan de achterkant minder invloed uitoefent en aan de voorkant een bijdrage levert aan de kwaliteit van de aanvragen op de scholen. Deze pilot liep door in het schooljaar 2017-2018. Eind 2017 is bestuurlijk besloten om in 2018 de pilot om te zetten in de definitieve andere procedure voor de verwijzing naar het vso. Hiermee krijgen de scholen meer eigen beschikkingsrechten voor een vso traject van een leerling. Dit vindt overigens alleen plaats als de verwijzende school, de ontvangende vso school en de ouder/leerling gezamenlijk het eens zijn over het traject. De administratieve last wordt hiermee teruggedrongen. Deze procedure is afgestemd met het SwV Ommelanden en het SwV PO in de provincie Groningen.

In schooljaar 2016-2017 zijn er totaal vanuit ons SwV 85 toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) aangevraagd (in schooljaar 2015-2016 in totaal 212 aanvragen, waarvan 138 herindicaties). Verantwoordelijk voor deze verwachte daling in de absolute aantallen is het aantal herindicaties: Formeel dienden alle zittende leerlingen voor 1 augustus 2016 geherindiceerd te worden. Er waren geen negatieve beschikkingen en ook geen teruggetrokken aanvragen.

Op welke terreinen is het SwV betrokken?

Het SwV is nauw betrokken bij of heeft zitting in diverse thematische werkgroepen die ook in 2016 en 2017 met een zekere regelmaat bijeen zijn gekomen. We noemen, zonder uitputtend te zijn, de volgende overlegvormen:

- PO-VO aansluiting (o.a. provinciale werkgroep, consultants PO-VO)
- VO-MBO aansluiting
- Afstemming Onderwijs en Gemeenten (AGO/OOGO) provinciaal en regionaal
- Auditcommissie en werkgroep collegiale visitatie
- Thuiszitters & verdiepend verzuim met Leerplicht
- Voortijdig School Verlaters (VSV) met gemeenten en MBO in de regio en provinciaal
- Ondersteuningscoördinatoren van de scholen
- Financiën met een afvaardiging van controllers van de schoolbesturen

Op welke wijze krijgen kwaliteitszorg en verantwoording vorm?

Scholen leggen verantwoording af in de vorm van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). Bij de KPI's van het schooljaar 2016-2017 trekken we de volgende (voorzichtige) conclusies:

Algemeen:

1. De scholen raken meer en meer gewend aan het aanleveren van de gegevens. Niet alle scholen hebben echter een vaste systematiek in de jaarplanning die het mogelijk maakt dat ze vlot de kengetallen kunnen genereren. Onderzoek met systeembeheerders leert dat alle door de school zelf te leveren cijfers uit de leerlingvolgsystemen zijn te halen. De scholen hebben dat echter niet ingericht zodat het jaarlijks aanleveren als bureaucratisch en veel wordt ervaren. Schooldirecties gaven echter allen in het voorjaar opnieuw aan deze wijze van verzamelen van kengetallen wel waardevol te vinden.

Specifiek:

2. Het totaal aantal leerlingen met een vorm van ondersteuning binnen de reguliere scholen is gestegen. Dat is het gevolg van het feit dat meer leerlingen van de school een OPP krijgen en er meer maatwerkvoorzieningen zijn ingericht.
3. Het aantal leerlingen met een vorm van bekostiging c.q. indicatie stijgt jaarlijks. De oorzaak daarvan is met name het gevolg van een toenemend aantal OPP's, een stijging die we hadden verwacht. Scholen onderzoeken beter welke leerlingen ondersteuning nodig hebben. In lijn hiermee is de stijging van het aantal leerlingen dat in het intern ondersteuningsteam wordt besproken.
4. Er worden meer leerlingen vanuit specifieke settings (vso/maatwerk) toegelaten op de scholen. De bereidheid daartoe is daarmee toegenomen. Daarentegen is het aantal verwijzingen toegenomen. De oorzaak daarvan is de inrichting van de nieuwe maatwerkvoorziening TTVO en de forse toename van het aantal leerlingen zonder diploma naar het MBO.

NB De kengetallen uit 2014-2015 en 2015-2016 zijn minder betrouwbaar. Ook in de versie van 2016-2017 zijn er weer verbeteringen aangebracht zodat niet overal een scherpe trendmatige analyse mogelijk is.

Hoe zit het met de financiële positie van het SwV?

De financiële positie van het SwV is goed. Het SwV kent een bekostigingssystematiek waarbij de middelen volgens het t-0 systeem worden verdeeld. Dit houdt in dat de middelen die bij het SwV binnenkomen in het zelfde jaar aan de scholen worden uitbetaald om te kunnen besteden aan de zittende doelgroepen leerlingen. In het kalenderjaar 2017 zijn we met de realisatie binnen de afspraken uit het ondersteuningsplan gebleven en was er een exploitatieoverschot. Dit overschot wordt op de scholen ingezet in het kalenderjaar 2018.

Waar kan men terecht met vragen over Passend Onderwijs?

In beginsel is de school het eerst aan te spreken op Passend Onderwijs. We hebben als SwV een wettelijke informatietaak uit te voeren. Dat doen we via:

- de directie van het Samenwerkingsverband;
- het Expertise- & Consultatie Team;
- de Commissie van Advies.

3. Visie en beleid

Dit hoofdstuk geeft de bestuurlijke besluiten met betrekking tot uitgangspunten en visie in het SwV weer, zoals deze bij de oprichting van het SwV zijn vastgesteld en integraal uit het ondersteuningsplan 2015-2019 zijn overgenomen.

3.1 Kernuitspraken bij de uitgangspunten en algemene visie

Beleid

Uitgangspunten

- 1 Leerlingen in ons SwV krijgen onderwijs dat bij hen past.
- 2 Het SwV draagt zorg voor:
  - een dekkend ondersteuningsaanbod, getoetst aan de ondersteuningsprofielen van de scholen;
  - aansluiting in de keten po/so-v(s)o-mbo;
  - aansluiting en samenhang in de regio met omliggende SwV's;
  - samenwerking en samenhang met het gemeentelijke en provinciale ondersteuningsaanbod;
  - basisondersteuning in de scholen die voldoet aan de uitgangspunten in het referentiekader;
  - uitvoering van de taken voor het SwV zoals die binnen de inspectie-eisen voor SwV's Passend Onderwijs zijn geformuleerd.

Visie

- 3 De beschikbare middelen voor het SwV komen zoveel mogelijk (behoudens de vereiste overhead) ten goede aan de ondersteuning van de leerlingen.
- 4 Toeleden naar ondersteuning regelen we op het niveau van het SwV, uitvoering van ondersteuning is een zaak van de afzonderlijke scholen. Het SwV krijgt geen bevoegdheden in de scholen.
- 5 Regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is.
- 6 De ontwikkeling van het SwV wordt gezien als proces en start bij het borgen van de huidige ondersteuningsarrangementen die goed werken.
- 7 Het ondersteuningsprofiel en de ondersteuningsstructuur van iedere school is onderdeel van het geheel van het SwV.
- 8 Het SwV stimuleert de mogelijkheden tot ontwikkeling van de basisondersteuning in het regulier onderwijs.
- 9 Het SwV onderzoekt, ontwikkelt en evalueert waar nodig nieuwe vormen van passende ondersteuningsarrangementen.
- 10 Het SwV wordt inhoudelijk vormgegeven in samenspraak met ouders/leerlingen en personeel.

3.2 Toelichting bij de uitgangspunten en algemene visie

Ad 1 - We realiseren een onderwijsstructuur die het, in samenwerking met externe partners, mogelijk maakt dat elke leerling het onderwijs krijgt dat hij/zij nodig heeft om een ononderbroken ontwikkelingsproces te kunnen doorlopen. Er kan een spanningsveld ontstaan tussen dat wat ouders passend vinden en dat wat de school en/of het SwV passend vindt. Dit spanningsveld zal in het proces van ontwikkeling de nodige aandacht vergen.

Ad 2 - Deze taken zijn een verplichting en geen keuze voor het SwV. De hoeveelheid van taken en de tijdspanne waarbinnen deze gerealiseerd moeten worden, zorgt er wel voor dat we prioriteiten stellen bij de uitwerking de komende jaren.

Ad 3 - We zijn een SwV waarin de bureaucratie en de kosten voor overhead zo beperkt mogelijk zijn waardoor de middelen zoveel mogelijk aan de ondersteuning van leerlingen ten goede komen.

Ad 4 - Het SwV krijgt wel verantwoordelijkheden als het gaat om de uitwerking van de inspectie-eisen maar geen bevoegdheden binnen de schoolbesturen. Dit creëert een spanningsveld dat in het proces van ontwikkeling van het SwV de nodige aandacht zal krijgen.

Ad 5 - Het SwV verstrekt via arrangementen middelen aan de scholen waarmee de scholen een aanbod aan de leerlingen met een ondersteuningsvraag kunnen verzorgen. De arrangementen willen we dicht bij de leerling laten plaatsvinden, zo mogelijk in een reguliere setting.

Ad 6 - We gaan uit van dat wat we nu goed hebben geregeld en willen dat borgen. De voorbereiding/start van het SwV is gebaseerd op de feiten die er nu liggen. In het proces kunnen nieuwe inzichten tot veranderend beleid op de korte en lange termijn leiden.

Ad 7 - De wijze waarop iedere school inhoud geeft aan het aanbod van ondersteuning en de vormgeving ervan is binnen Passend Onderwijs van belang voor het SwV. Als er op schoolniveau veranderingen worden aangebracht aan het aanbod, dan kan dat van invloed zijn op het totale aanbod in het SwV. De ondersteuningsprofielen en de ondersteuningsstructuur kunnen in het SwV niet eenzijdig worden veranderd als het wijzigen van deze profielen of de structuur zou leiden tot een beperking van het aanbod in het SwV. In het proces van ontwikkeling in het nieuwe SwV zal dit de nodige afstemming vergen.

Ad 8 - Passend Onderwijs heeft onder andere als doel dat er meer leerlingen met beperkingen in het regulier onderwijs worden opgevangen. Dat kan alleen maar worden gerealiseerd als het regulier onderwijs daar ook voor is toegerust. Het SwV koerst op samenwerking bij de professionalisering van het personeel in het kader van handelingsbekwaamheid bij de begeleiding van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De grenzen van de reguliere scholen worden hierbij in acht genomen.

Ad 9 - Innovatieve arrangementen kunnen in de vorm van pilots worden ontwikkeld. Het SwV zal ontwikkeling in de vorm van pilots die tot doel hebben dat leerlingen een betere passende onderwijssetting aangeboden krijgen en/of leiden tot een beter dekkend aanbod in het SwV, met extra financiële inzet ondersteunen. Pilots die door schoolbesturen op eigen initiatief georganiseerd en gefinancierd worden, kunnen ook tot een aanvullend aanbod van ondersteuning in het SwV leiden. De pilots vergen vooraf afstemming in het SwV. Het SwV onderzoekt de mogelijkheden van samenwerking tussen lesplaatsen en expertise in het speciaal voortgezet onderwijs (cluster 3, 4) en het regulier onderwijs.

Ad 10 - Het SwV heeft een wettelijk verplichte Ondersteuningsplanraad en Medezeggenschapraad. De samenwerking met ouders en personeel over de inhoudelijke vormgeving van het SwV en de uitwerking van Passend Onderwijs in de scholen, wordt van groot belang geacht.

4. Leerlingenaantallen

Het SwV kent een redelijk stabiel patroon m.b.t. het aantal leerlingen:

- De werkelijke cijfers van het totaal aantal leerlingen laten, i.t.t. een grotere daling in de prognoses, zien dat we beperkt teruglopen. NB Het aantal nieuwkomers is in 2017 nog niet opgenomen.
- Het aantal leerlingen met leerachterstanden bij binnenkomst in klas 1 vmbo is wederom gedaald. Dit lijkt zich te verhouden naar de totale daling van het aantal vmbo leerlingen. Overigens is dit een landelijk beeld.
- Het aantal leerlingen praktijkonderwijs is gestabiliseerd t.o.v. 2016. In dat jaar was er nog een forse daling.
- Na jaren van stijgende leerlingaantallen in het vso is nu een kleine daling waarneembaar. We willen hier nog geen conclusie uit trekken.
- Het aantal nieuwkomers wordt vanaf 2016 meegeteld in de aantallen van de SwV's. Het aantal per 1-10-17 is nog niet bekend maar is wel van invloed op het totaal aantal leerlingen.

	lwoo / OPP-LR	pro	overig vo	nieuwkomers	totaal vo
1-10-2014	938	517	15.452		16.907
1-10-2015	840	515	15.476		16.831
1-10-2016	812	478	15.598	130	16.784
1-10-2017	773	476	15.688		16.497

	vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal
1-10-2014	253	14	24	291
1-10-2015	264	14	23	301
1-10-2016	254	18	14	286
1-10-2017	243	16	13	272

5. Uitvoering Ondersteuningsplan 2015-2019

5.1 Algemeen

Over het jaarplan van 2016-2017 is separaat verantwoording afgelegd in een apart document, wat als bijlage bij dit jaarverslag is gevoegd. In dit deel geven we slechts kort de hoofdthema's weer van het afgelopen jaar. In het jaarplan hebben we acties beschreven vanuit het SwV op de volgende hoofdthema's: onderwijs & ondersteuning, transities PO-VO, VO-VO en VO-MBO, kwaliteitszorg, organisatie, personeel, medezeggenschap, communicatie, financiën en afstemming transitie jeugdzorg/gemeenten. In grote lijnen kunnen we stellen dat we er in geslaagd zijn om alle voorgenomen actiepunten uit het jaarplan uit te voeren. Enkele grote thema's daarbij waren:

- Het starten van de pilot 'ombouw Commissie van Advies' met verschillende scholen/besturen binnen de drie SwV's, waarbij de CvA aan de 'achterkant' van het proces minder gewicht krijgt.
- Het ontmantelen van het Centraal Informatiepunt en zorgen dat de wettelijke informatietaak overleed blijft zodat ouders & professionals op heldere en adequate wijze toegang hebben tot informatie van het samenwerkingsverband via CvA, ECT, website en nieuwsbrieven.
- Het inrichten en laten uitvoeren van een monitor en tevredenheidsonderzoeken t.a.v. het paramedisch team conform de wensen van zeven SwV's in de provincies Groningen en Drenthe ingericht.
- Het uitvoeren van de pilot traject Thuiszitters Voortgezet onderwijs (TTVO) en de Maatwerkvoorziening cluster 4 en cluster 3. Voor de eerste twee voorzieningen is de pilotstatus opgeheven. Deze voorzieningen maken structureel deel uit van de voorzieningen binnen het SwV. Ook zijn van de verschillende tussenvoorzieningen de doelgroep, voorwaarden en plaatsingscriteria meer helder omschreven.

- Zoals elk jaar is het toelatingsbeleid, de transitiekalender PO-VO en ouderversie overstap PO-VO geëvalueerd en geactualiseerd.
- De VSV maatregelen binnen het nieuwe convenant zijn uitgevoerd en geëvalueerd. De (nieuwe) taak om een betere aansluiting over de drie domeinen te organiseren (onderwijs/gemeenten/arbeid) is deels gerealiseerd.
- Binnen het SwV hebben we het kwaliteitszorgsysteem verder uitgebouwd d.m.v. collegiale visitatie en audits. Met deze audits (TLV PrO/VSO) en collegiale visitatie (OPP LR & overig) hebben we ingezet op 'leren van elkaar'. Doel is om de kwaliteit van OPP's en de bijbehorende ondersteuning op een hoger plan brengen.
- Het beleid en de acties inzake thuiszitters zijn uitgevoerd met o.a.:
  - driemaandelijke rapportage thuiszitters aan inspectie;
  - uitvoering geven aan stappenplan oplopend verzuim;
  - cyclisch verdiepend analyseren van de thuiszitters samen met Verzuimloket, leerplicht en ECT;
  - een grote bijeenkomst met de aanjager van het landelijke thuiszitterspact, Marc Dullaert.

Doel was een daling van de thuiszitters te realiseren door een cyclische, structurele en systematische aanpak i.s.m. leerplicht. Afgelopen schooljaar is deze doelstelling gehaald. Op basis van het gesprek met Dullaert willen we komend schooljaar bezien of we in Groningen ook een thuiszitterspact kunnen realiseren.
- Het afgelopen schooljaar is gestart met een bestuurlijke evaluatie van de Governance. Vanuit visie is het bestuurlijk model geëvalueerd middels een digitale enquête. De uitkomsten zijn besproken met de besturen. Het komend schooljaar krijgt dit traject verder gestalte.
- Het Expertise- & Consultatieteam heeft, samen met het ECT van VO Ommelanden, een scholing 'mediation' gevolgd bij het Expertisecentrum Conflicthantering. Hierdoor zijn de leden van het ECT beter toegerust om hun rol als intermediair tussen school en ouders te vervullen.
- Binnen de bovenschoolse VO WIJ teams hebben we de aansluiting van pro en vso cluster 3 gerealiseerd.
- Als werkgever hebben we het afgelopen schooljaar drie ziektegevallen gehad. Alle casussen waren niet werkgerelateerd. Alle acties in het kader van de Wet Poortwachter zijn conform vastgestelde planning uitgevoerd.

5.2 Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)

De KPI's zijn gelieerd aan ons systeem van kwaliteitszorg voor de reguliere scholen. Het vso levert conform afspraak niet meer aan. De cijfers leveren managementinformatie op die van invloed (kunnen) zijn op het beleid. De KPI's leveren informatie op voor de vestiging, het schoolbestuur en het SwV. De informatie krijgt meerwaarde als we kunnen werken met trendcijfers. Meerdere kengetallen zijn gehaald uit landelijke systemen en eigen monitors van de Rebounds, CVA en ECT. Het overzicht KPI's over meerdere jaren is zinvol voor de scholen en draagt bij aan het professioneel handelen.

Bij de KPI's van het schooljaar 2016-2017 trekken we de volgende conclusies:

Algemeen:

1. De scholen raken meer en meer gewend aan het aanleveren van de gegevens. Niet alle scholen hebben echter een vaste systematiek in de jaarplanning die het mogelijk maakt dat ze vlot de kengetallen kunnen genereren. Onderzoek met systeembeheerders leert dat alle door de school zelf te leveren cijfers uit de leerlingvolgsystemen zijn te halen. De scholen hebben dat echter niet ingericht zodat het jaarlijks aanleveren toch weer als bureaucratisch en veel wordt ervaren. Schooldirecties gaven echter allen in het voorjaar opnieuw aan deze wijze van verzamelen van kengetallen wel waardevol te vinden.

Specifiek:

2. Het totaal aantal leerlingen met een vorm van ondersteuning binnen de reguliere scholen is gestegen. Dat is het gevolg van het feit dat meer leerlingen van de school een OPP krijgen en er meer maatwerkvoorzieningen zijn ingericht.
3. Het percentage leerlingen waarover contact is met behandelaars vanuit Jeugdhulpverlening en Sociale Teams is ca. 6%. We hebben de definitie op verzoek van de scholen verhelderd in

2016-2017 maar naar blijkt hanteren scholen hun eigen interpretatie. Op schoolniveau geeft het daarmee wel een goed inzicht.

4. Het aantal leerlingen met een vorm van bekostiging c.q. indicatie stijgt jaarlijks. De oorzaak daarvan is met name het gevolg van een toenemend aantal OPP's, een stijging die we hadden verwacht. Scholen onderzoeken beter welke leerlingen ondersteuning nodig hebben. In lijn hiermee is de stijging van het aantal leerlingen dat in het intern ondersteuningsteam wordt besproken.
  5. Er worden meer leerlingen vanuit specifieke settings (vso/maatwerk) toegelaten op de scholen. De bereidheid daartoe is daarmee toegenomen. Daarentegen is het aantal verwijzingen náár de maatwerkvoorzieningen toegenomen. De oorzaak daarvan is de inrichting van de nieuwe maatwerkvoorziening TTVO en de forse toename van het aantal leerlingen zonder diploma naar het MBO.
  6. De melding in ZVJG (de verwijsindex) daalt significant. Dit hebben we ook aangekaart bij de gemeente. De scholen zien de noodzaak minder, zeker nu we met bovenschools WIJ samenwerken.
  7. Het aantal VSV-ers en thuiszitters daalt (zie de specifieke hoofdstukken hieromtrent).
- NB De kengetallen uit 2014-2015 en 2015-2016 zijn minder betrouwbaar. Ook in de versie van 2016-2017 zijn er weer verbeteringen aangebracht zodat niet overal een scherpe trendmatige analyse mogelijk is.

5.3 Ondersteuningsplanraad

Met de Ondersteuningsplanraad (OPR) hebben we binnen ons SwV een orgaan, met daarin afgevaardigden van personeel en ouders, dat een substantiële bijdrage levert aan de toetsing van het beleid van het SwV. De OPR toetst of het beleid in het belang is van leerlingen, ouders en personeel binnen de gegeven wettelijke kaders.

De OPR heeft in het schooljaar 2016-2017 verschillende activiteiten uitgevoerd. Naast de geplande overleggen van het DB van de OPR met de directie van het SwV en de reguliere OPR-vergaderingen, heeft de OPR zich geprofessionaliseerd op het vlak van medezeggenschap met een verdieping op de samenwerking SwV-scholen-zorg. Daarnaast zijn de OPR werkgroepen (o.a. financiën, Governance, communicatie achterban) dit jaar aan de slag gegaan om efficiënt en gericht het ondersteuningsplan en vernieuwingen in het beleid van het SwV te kunnen beoordelen.

5.4 Expertise- & Consultatie Team

Doelstelling van het Expertise- & Consultatieteam is de school ondersteunen bij de kwaliteitszorg op het gebied van de ondersteuning. Ook kan het ECT ondersteuning bieden bij de overstap PO-VO door de PO school en/of ouders onafhankelijk te adviseren bij de toelating tot het VO. Ten behoeve van ouders kunnen zij ook de rol van ouderondersteuner vervullen, waarbij de dienstverlenende ECT-er geen relatie met de school heeft. Het ECT heeft ook een prominente rol bij het opstellen van inhoudelijke arrangementen op de scholen. De ECT-ers zijn aanwezig bij de gesprekken van de directie SwV met de vestigingsdirecteuren en ondersteuningscoördinatoren op de scholen. In een brochure hebben we taken en de functie van het ECT verwoord. De brochure staat op de website. Via een monitor volgen we de kwantitatieve inzet van het ECT. In de monitor zijn gegevens opgenomen over: de VO school, de ureninzet (light, medium of intensief), aantal cases (individueel, groep of school), op verzoek van (school, ouders, SwV of externen) en de aard van het verzoek (mediation, advies, MPO, ouderondersteuner of overname handelen).

Een echte trendmatige analyse is op basis van deze gegevens nog wat lastig te maken, dit was het pas het tweede volledige schooljaar. Enkele opvallende zaken uit de monitor zijn:

- In schooljaar 2016-2017 heeft het ECT 370 casussen opgepakt (in 2015-2016 ging het om 400 casussen), allemaal op individueel leerlingniveau. Uiteindelijk moet het ECT zich meer gaan richten op de verhoging van de kwaliteit van de ondersteuning op schoolniveau. Daar zetten we komend schooljaar ook gericht op in met de gesprekken over basisondersteuning tussen ECT-ers en directies, teamleiders en ondersteuningscoördinatoren van de scholen;
- van alle casussen zijn verreweg de meeste verzoeken vanuit de school gekomen (275) en maar een beperkt aantal verzoeken vanuit ouders (36), directie SwV (7) en externen (44);
- de meeste verzoeken betroffen een Meer Partijen Overleg (305). Dit aantal is gestegen o.a. vanwege de grotere inzet op TTVO waar evaluatief ook regelmatig MPO's worden georganiseerd;

- het aantal gevallen van overname van de regie op het handelen is fors gedaald van 16 (vorig schooljaar) naar 4 in schooljaar 2016-2017. Dit hangt samen met de inzet vanuit het SwV om de zorgplicht echt bij de schoolbesturen te laten;
- kijkend naar de grootte van de school en de mate van geboden ondersteuning op schoolniveau zien we dat enkele scholen een relatief groot beroep doen op het ECT en dat dit ook wisselt over de jaren heen;
- schooljaar 2016-2017 was het eerste jaar waar we formeel de ouderondersteuner hebben ingezet. Het afgelopen schooljaar is hier 21 keer gebruik van gemaakt door ouders;
- in een enkel geval is er op casusniveau een dubbeling in de cijfers. Soms werken beide ECT'ers aan een casus (soms in twee verschillende rollen als ECT-er SwV verbonden aan school en ouderondersteuner) en wordt de casus bij beide ECT-ers in de monitor geplaatst. Qua werkuitvoering is dit ook correct, het is van geringe invloed op de reële leerlingaantallen.

5.5 Commissie van Advies

De Commissie van Advies is werkzaam voor de drie SwV's PO en VO in de provincie Groningen. Per kwartaal is er overleg van alle samenwerkingsverbanden met de Commissie van Advies. In schooljaar 2016-2017 zijn we - conform eerdere besluiten bij de start van Passend Onderwijs - gestart met de pilot Ombouw Commissie van Advies. Doel is de CvA aan de achterkant minder invloed laten uitoefenen en aan de voorkant meer in te zetten op de kwaliteit van de aanvragen op de scholen. Deze pilot liep door in het schooljaar 2017-2018. Eind 2017 is bestuurlijk besloten om in 2018 de pilot om te zetten in de definitieve andere procedure voor de verwijzing naar het vso. Hiermee krijgen de scholen meer eigen beschikkingsrechten voor een vso traject van een leerling. Dit vindt overigens alleen plaats als de verwijzende school, de ontvangende vso school en de ouder/leerling gezamenlijk het eens zijn over het traject. De bureaucratie wordt hiermee teruggedrongen. Deze procedure is afgestemd met het SwV Ommelanden en het SwV PO in de provincie Groningen.

In schooljaar 2016-2017 zijn er totaal vanuit ons SwV 85 TLV aanvragen gedaan (in schooljaar 2015-2016 in totaal 212 aanvragen, waarvan 138 herindicaties). Deze 85 aanvragen beslaan 9% van het totaal aantal aanvragen wat bij de Commissie van Advies binnen is gekomen (in schooljaar 2015-2016 was dit 15%).

Verantwoordelijk voor deze verwachte daling in de absolute aantallen is het aantal herindicaties: dit daalde van 138 (65% van het totaal vorig schooljaar) in 13 dit schooljaar. Formeel dienden alle zittende leerlingen voor 1 augustus 2016 geherindiceerd te worden. Het aantal eerste aanmeldingen is verder afgenomen: van 107 in 2014-2015, naar 74 in 2015-2016 en 50 in het afgelopen schooljaar. De 85 aanvragen zijn alle toegekend, dat betekent dat de scholen - soms met ondersteuning van het ECT - goed kunnen inschatten voor welke doelgroep het VSO de meest passende plek is. Afgelopen schooljaar waren er geen negatieve beschikkingen en ook geen teruggetrokken aanvragen. In schooljaar 2014-2015 hadden we: één negatieve beschikking, 3 aanhoudingen en 2 teruggetrokken aanvragen. In schooljaar 2015-2016 waren er ook geen negatieve beschikkingen, slechts één aanhouding en ook geen teruggetrokken aanvragen.

Van alle 85 aanvragen kenden 81 een lage bekostigingscategorie (categorie 1), 3 aanvragen kenden een middencategorie (cat. 2) en één aanvraag kende een hoge bekostigingscategorie (cat. 3).

5.6 Jaarverslagen Rebound Stad en Rebound Gomarus

In ons SwV zijn twee Rebounds actief die beide dezelfde taakstelling hebben: Rebound Gomarus (specifiek - denominatief - op brin-nummer ingericht binnen en voor ondersteuning van het Gomarusscollege) en Rebound Stad (ingericht voor de ondersteuning aan de overige scholen binnen het SwV).

5.6.1 Opvallende zaken in Rebound Stad in 2016-2017

Het aantal aangemelde leerlingen is in 2016-2017 weer wat gestegen. Alhoewel scholen steeds beter in staat zijn om leerlingen met gedragsproblemen te begeleiden blijven er toch jaarlijks tussen de 60 en 80 leerlingen dermate grote gedragsproblemen uiten dat deze tussenvoorziening nodig blijft. De tussenvoorzieningen 'Maatwerktraject Renn4' en de 'thuiszittersopvang TTVO' bieden ook opvangmogelijkheden. Het is van belang dat de drie trajecten hun doelgroepenomschrijving en aanbod goed op elkaar gaan afstemmen. Dit wordt vervolgd in schooljaar 2017 - 2018.

De samenwerking met de scholen en de gemeentelijke hulpverleningsorganisaties gaat goed. Op verzoek van een aantal scholen wordt er gewerkt aan een systeem om leerlingen die een ernstig incident hebben veroorzaakt nog eerder te laten starten op Rebound.

In 2016-2017 is de begeleiding van moeilijke groepen op een drietal scholen gestart. Dit tot tevredenheid van de scholen. In 2017-2018 wordt dat voortgezet, vooralsnog met een dekking van de kosten door het SwV. De beperking van de capaciteit daarvoor zit in de formatie van genoeg deskundig personeel.

5.6.2 Opvallende zaken in Rebound (OPDC) Gomarusschool in 2016-2017

Rebound Gomarusschool is onderdeel van het OPDC Gomarusschool. De naam OPDC wordt door het Gomarusschool gebruikt voor hun school eigen expertisecentrum en is geen OPDC onder het SwV met een eigen brinnummer, dit i.t.t. Rebound Stad.

De aard van de werkzaamheden verschuift van curatief naar meer preventief. Het aantal adviezen over toelating/plaatsing is toegenomen. In 2016-2017 is scholing gevolgd op het gebied van omgaan met angst. Angst lijkt een duidelijk thema als het gaat om schoolverzuim.

Enkele verder opmerkelijke zaken in 2016-2017:

- Omdat er in Groningen gekozen is voor opting-out voor lwoo zijn er minder begaafdheidsonderzoeken nodig.
- Verschillende observaties vonden plaats binnen het PO. Hulp werd ingeroepen bij lastige situaties in de klas.
- Het OPDC (lesplaats) slaagt er bijzonder goed in thuiszitters terug te leiden naar school. Dit komt door:
  - de lesplaats is een veilige omgeving;
  - maatwerk;
  - korte lijnen met de ouders;
  - korte lijnen met de jeugdhulpverlening en de sociale teams.
- Veel leerlingen worden teruggeleid naar hun eigen locatie of elders binnen het Gomarusschool opgevangen.
- De hulpvragen voor gedrag nemen af. Er zijn weer minder Rebound-leerlingen. De locaties lijken beter ingesteld op lastig gedrag in de klas.

5.7 Thuiszitters

Typering	mrt-17	jun-17	sep-17	dec-17
Absoluut verzuimer	3	3	2	13
Thuiszitter/langdurig relatief verzuimer	28	37	16	28
Vrijstelling	9	11	2	2
Totaal	40	51	20	43

Thuiszitters/Relatief verzuimers	mrt-17	jun-17	sep-17	dec-17
4 weken tot 3 maanden	7	8	0	13
3 maanden tot 1 jaar	17	23	12	14
langer dan 1 jaar	4	6	4	1
Totaal	28	37	16	28

Al sinds 2012 trachten we zicht te krijgen op het aantal thuiszitters in ons SwV. Vanaf november 2015 hebben we dit structureel en cyclisch opgepakt. Het aantal thuiszitters maakt als kritische prestatie-indicator deel uit van ons verantwoordingsinstrument en systeem voor kwaliteitszorg (gebaseerd op de CIO-maatstaf).

De onderwijsinspectie heeft ons n.a.v. een themabezoek 'thuiszitters' in mei 2017 gecompimenteerd met de dalende cijfers en de gehanteerde strategieën. Van de landelijke kartrekker 'thuiszitterspact' Marc Dulleart, hebben we voor de gezamenlijke inspanning om het aantal thuiszitters terug te dringen, de complimenten ontvangen.

Binnen het SwV is de interventietaak rondom verzuim en thuiszitters toebedeeld aan de tussenvoorzieningen Rebound Stad Groningen en de Rebound van het Gomarus College. De monitortask is centraal belegd bij de Rebound Stad Groningen. Hier hebben we één centrale aanmeldingsplek voor problematische schoolverzuimers: het 'Verzuimloket Rebound stad'. Het Verzuimloket Rebound stad verzorgt de monitoring van de verschillende verzuiminterventies, maar biedt ook samen met het ECT 'outreaching' advies en ondersteuning aan de scholen. In de ondersteuningstrajecten wordt, naast het CJG, intensief samengewerkt met de ketenpartners Accare, Lentis, Elker, MJD en de GGD.

De driemaandelijks aan de onderwijsinspectie op te leveren monitor levert gegevens rond absoluut en relatief verzuim. Het SwV beoogt met deze monitor meer systematisch, structureel en cyclisch deze leerlingen te volgen en interventies te plegen.

De rapportage van het Verzuimloket Rebound wordt regelmatig besproken en gematcht met Leerplicht. Deze rapportage wordt tevens gedeeld met de leden van het ECT.

In het schooljaar 2016-2017 heen zijn we erin geslaagd om het aantal thuiszitters flink te laten dalen. Het kalenderjaar laat een grillig verloop zien. We hebben in januari en juni 2017 een verdiepende analyse gemaakt van de problematiek van de thuiszitters.

Van de groep van 33 leerlingen is er bij 4 leerlingen sprake van schoolonthouding door ouders (2 leerlingen verblijven in het buitenland). Bij 29 leerlingen is er sprake van schoolweigering (niet kunnen of willen). Voor deze groep leerlingen is dus wel een schoolaanbod, maar ze kunnen of willen niet komen. Onder deze groep bevindt zich een groot aantal sociaal angstige leerlingen die allen in behandeling zijn bij jeugdhulpverlening.

Daarnaast zijn er 4 absoluut verzuimers (leerlingen die niet op een school ingeschreven staan). Tot slot zijn er binnen de vier gemeenten in juni 2017 11 vrijstellingen afgegeven. Ze zijn vrijwel allemaal verleend binnen artikel 5 onder a: Het kind/de jongere kan op basis van psychische of lichamelijke gronden niet ingeschreven staan op een school. Ouder(s) of verzorger(s) moeten hiervoor een verklaring van een arts of andere deskundige te overleggen. Op drie na zijn ze allemaal verleend voor een periode langer dan 1 jaar en is er geen onderwijsperspectief maar een perspectief van dagbesteding.

Opvallend veel vrijstellingen zijn verleend in Haren. Dat is vanwege de aanwezigheid in de gemeente van de instelling 'Visio'. Daar verblijven kinderen in een internaat, is er vaak sprake van meervoudige beperking en is dagbesteding het perspectief. Ze zijn vanwege het internaat als burger ingeschreven in Haren maar komen uit alle delen van het land.

Op basis van de verdiepende analyses afgelopen schooljaar hebben we conclusies en aanbevelingen opgesteld. Deze aanbevelingen vormen één van de speerpunten in het beleid rond thuiszitters voor schooljaar 2017-2018.

5.8 *Geschillen*

Om geschillen te voorkomen vinden we het belangrijk dat school en ouder er zorg voor dragen om het uiterste uit hun gesprekken te halen om tot een oplossing te komen bij de ondersteuning van de leerling. Leiden de gesprekken en het overleg uiteindelijk niet tot een gedeelde oplossing dan kan voor een onafhankelijk advies het Expertise- en Consultatie Team (ECT) van het SwV worden ingeschakeld. De ouder krijgt van daaruit een onafhankelijke 'ouderondersteuner' toegewezen die geen banden heeft met de school waarmee het verschil van inzichten is ontstaan. Bezwaren over een arrangement en of plaatsing in het vo verlopen via de bezwaar/klachten procedures van de betreffende school.

Indien de mogelijkheden hierboven niet tot een oplossing hebben geleid dan heeft de ouder (en school) de mogelijkheid om een onderwijsconsulent in te schakelen. Uiteindelijk kan de ouder bezwaar indienen bij de geschillencommissie Passend Onderwijs als het gaat over het bezwaar rondom de toelating tot het speciaal onderwijs of een geschil over het ontwikkelingsperspectief. Als SwV worden we bij de zittingen uitgenodigd, echter niet als partij. Na de zitting brengt de commissie een advies uit. Het advies bevat een oordeel of het verzoek gegrond is. Het bevoegd gezag maakt de ouders en de Commissie bekend welk besluit het na ontvangst van het advies heeft genomen. De OPR wordt, conform afspraak, altijd geïnformeerd over de geschillen en de uitkomst. Ook worden de geschillen besproken binnen het bestuur, zodat we met elkaar leren van de ervaringen.

In ons SwV zijn in het kalenderjaar 2017 geen geschillen aanhangig gemaakt bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs.

5.9 Landelijke monitoring door evaluatie Passend Onderwijs

Het SwV heeft zich in 2015-2016 met de scholen verbonden aan de volgende onderzoeken die zijn opgezet voor de landelijke evaluatie Passend Onderwijs.

- Integrale casestudie (drie scholen) gedurende vijf jaren beginnend vanaf 2016
De casestudies bestaat uit de jaarlijkse bevraging van bestuur en management van het SwV en de jaarlijkse bevraging van drie scholen. De volgende drie scholen nemen deel: Gomarus College, Kamerlingh Onnes en CSG Augustinus

Deelonderzoeken zijn:

- Monitor oudertevredenheid: digitale vragenlijst bij ouders van leerlingen (via DUO)
- Praktijkgericht onderzoek 'Leerlingen aan het woord': interviews bij leerlingen
- Thematische casestudie 'De positie van het (V)SO: interview met locatieleiders en IB-er
- Casuïstisch onderzoek 'Ervaringen met ontwikkelingsperspectieven'
- Casestudy 'opting out LWOO/PrO'
- Het praktijkgericht onderzoek 'Stem van de Leerling' is voor de zomer van 2017 afgerond (CSG, Gomarus, Leon van Gelder participeren). De rapportage van de onderzoekscommissie ligt nog bij het ministerie van OCW.
- Binnen het casuïstisch onderzoek 'Ervaringen met OPP's' zijn voor de zomer de bezoeken aan CSG Augustinus, PrO Gomarus en Kamerlingh Onnes afgerond. De door de betrokken instellingen geaccordeerde casusbeschrijving is volgend schooljaar gereed.
- Casestudy 'opting out LWOO/PrO': het voortgangsonderzoek naar opting out lwoo bestaat uit drie fasen, waarvan er nu twee zijn afgerond. Rond november 2017 zal dit uitmonden in de oplevering van een rapport.
- Het rapport van het landelijke tevredenheidsonderzoek onder ouders is opgeleverd met de 11de voortgangsrapportage in juni 2017. Het algemene beeld is dat ouders redelijk tevreden zijn met de geboden ondersteuning. Kanttekening hierbij is dat nog geen 8% van de ouders gereageerd heeft. Het daaraan verbonden onderzoek binnen het eigen SwV had een nog lager percentage respondenten (5%), waarvan slechts 0.7% ouders van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Het aantal respondenten was daarmee dermate laag dat het geen zin heeft om hier conclusies aan te verbinden. Ook bleken de door onszelf ingebrachte vragen rond de inzet van ons eigen Expertise- & Consultatieteam onvergelijkbaar met andere SwV's.

Naast de landelijke onderzoeken hebben we ook binnen het SwV eigenstandig onderzoek geïnitieerd of nemen we deel aan regionaal onderzoek, maar steeds op basis van behoefte van scholen.

- Zo is, samen met de RUG, een onderzoeksopzet ontwikkeld om de effectiviteit van arrangementen in het regulier VO te onderzoeken. Het onderzoek moet opleveren dat we een beschrijving krijgen van die factoren die volgens leerlingen, ouders en docenten bijdragen aan het effect van de ingezette arrangementen. Op basis hiervan kunnen we - zo is de verwachting - de extra ondersteuning aan leerlingen optimaliseren.
- Ten tweede nemen we als SwV deel aan de projectgroep Academische Werkplaats ADHD & druk gedrag (ZonMw-aanvraag van RUG en Accare). Dit betreft onderzoek & voorlichting ADHD & druk en dwars gedrag. Het gehele project heeft een brede scope, als SwV participeren we op directieniveau in het onderwijsdeel.
- Tot slot nemen verschillende scholen in ons SwV deel aan het onderzoek 'Toolkit Begeleid Leren' van de Hanzehogeschool en UMCG (eveneens een ZonMw-aanvraag). Als directie SwV participeren we in de stuurgroep van dit NIVO-project (Naar Inclusief Voortgezet Onderwijs). Het onderzoek richt zich op het aantonen van de effectiviteit van de Toolkit Begeleid Leren voor leerlingen met psychische problemen. Deelnemende scholen worden getraind in de methodiek Begeleid Leren. Hierdoor zal het onderwijs voor leerlingen met psychische problemen inclusiever worden. Uiteindelijke doel is dat de Toolkit, op basis van het wetenschappelijke onderzoek, met experiment- en controlescholen effectief wordt bevonden. Die effectiviteit is in het mbo reeds aangetoond.

5.10 De overstap VO-MBO en VSV

Wij hebben in ons SwV besloten dat VSV (Voortijdig Schoolverlaters) beleid, binnen de bestuurlijke overeenkomst, via het SwV verloopt. Beleidsvoorbereiding en uitvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directie en de bestuurlijke afspraken verlopen via het bestuur (AB). De bestuurlijke overeenkomst is namens de afzonderlijke schoolbesturen in onze regio getekend door een DB bestuurder van het SwV. De verantwoordelijkheid voor het VSV beleid op schoolniveau ligt bij het schoolbestuur.

M.b.t. de samenwerking met de gemeenten en het onderwijs is er een werkgroep gevormd op provinciaal niveau (ter afstemming tussen de regio's) en op het niveau van de RMC regio zelf. In beide overleggen is de directie van het SwV vertegenwoordigd.

Op www.vsvverkenner.nl kan specifiek worden ingezoomd op de regio of op een school.

Het landelijke VSV percentage bedraagt in het schooljaar 2015-2016 1,70%. De RMC regio Centraal en Westelijk Groningen heeft een VSV percentage van 1,73 % en zit hiermee iets boven het landelijk gemiddelde.

Voor VO is het landelijke percentage 0,45% en heeft onze regio een percentage van 0,35%.

Trends 5 jaar cijfers

- Onderbouw VMBO laat de eerste jaren een stijging zien maar is daarna stabiel laag.
- Bovenbouw VMBO laat over alle jaren heen een relatief laag VSV percentage zien, altijd onder het landelijk gemiddelde.
- Havo/VWO laat een structurele daling zien, het laatste jaar zelfs een forse daling. In dit jaar ruim onder het landelijk gemiddelde.

Opvallend in 2015-2016 (schoolverlaters zomer 2016 (er wordt met t-1 gewerkt)

- Er zijn fors meer jongeren overgedragen vanuit het VO naar Leerplicht/RMC.
- Het aantal 'onbekend' stijgt verder terwijl het totaal aantal VSV-ers gelijk blijft.
- Van alle VSV-ers is 50% 18+ op de peildatum 1-10-16.
- Leerlingen op VO buiten de regio (Groningen) vallen relatief (12%) veel uit. Extra aandacht voor deze doelgroep vanuit leerplicht.
- Daling van het aantal leerlingen waarvan volgens de VO school de leerling in het MBO zou moeten zitten.
- Daling van het aantal leerlingen buitenland/uitwisseling.

Wat kan worden verbeterd / waarin kan worden geïnvesteerd?

- Blijven investeren in de begeleiding van jongeren die de school willen verlaten en nog meer betrekken van leerplicht en (jeugd)hulpverlening.
- Investeren in overstap naar het MBO, met namen naar MBO's buiten de provincie Groningen.
- Het NEN bestand opvragen bij DUO in de beveiligde site is opnieuw voor sommige scholen een probleem, net als het op juiste wijze omzetten van dit NEN formulier in het format.
- Teveel onbekende leerlingen, enkele VO scholen kunnen er nog stapje bijzetten om te achterhalen wat er met hun leerling is gebeurd (op zijn minst kunnen opmerken dat er overdracht is geweest naar LPA/RMC).

5.11 Besteding middelen door de scholen

Hieronder is beschreven hoe de inzet in fte's en de inzet in € op de reguliere scholen in het SwV is verdeeld, als verantwoording van de verkregen middelen vanuit het SwV.

School	onderwijs assistent	ondersteunings coördinator	ortho pedagoog	mentor+	verzuim+	directie	overige inzet	Klassen verkleining	totaal fte	TTVO	Externen in €	Ontvangen middelen SwV	Inzet eigen middelen
Gymnasia													
Willem Lodewijk Gymnasium	0,8	0,58	0,4				0,8		2,58	€ 6.400		€ 215.000	€ 70.000
Prædinius Gymnasium		0,1	0,4	0,4			1,3		2,2	€ 6.400		€ 176.000	€ 50.000
totaal	0,8	0,68	0,8	0,4	0	0	2,1	0	4,78	€ 12.800		€ 391.000	€ 120.000
HAVO/VWO	onderwijs assistent	ondersteunings coördinator+	ortho pedagoog	mentor+	verzuim+	directie	overige inzet	Klassen verkleining	totaal fte	TTVO	Overige inzet in €	Ontvangen middelen SwV	Inzet eigen middelen
Parcivalcollege	0,9	0,4	0,4				1,2		2,9	€ 16.000		€ 245.000	€ 19.000
Maartenscollege	0,4	0,5	0,1	1,13			1,2		3,33	€ 16.000		€ 280.000	€ 60.000
CSG Augustinus	0,3	0,2	0,2				2,4		3,1			€ 300.000	€ 12.000
CSG Wessel Gansfort	0,2		0,4	0,32	0,2		0,75		1,87			€ 267.000	€ 5.000
Harens Lyceum - Haren		0,2	0,5	0,8	0,5		1		3	€ 6.400		€ 250.000	€ 44.000
Harens Lyceum - Zuidlaren			0,6	0,1	0,3		0,8		1,8			€ 88.000	€ 10.000
Stads Lyceum	0,25	0,1	0,3				2,2		2,85	€ 6.400		€ 250.000	€ 60.000
TTS		0,3	0,05	0,3			0,12		0,77			€ 87.000	€ 0
Montessori Lyceum - HB		0,4	0,5	0,2					1,1	€ 6.400		€ 130.000	€ 28.000
Montessori Lyceum - KL			0,4	0,1					0,5			€ 45.000	€ 10.000
Kamerlingh Onnes			0,15	0,85			2,2		3,2	€ 6.400		€ 307.000	€ 0
Gomaruscollege H/V OB	0,5	0,3	0,2				0,32		1,32		€ 8.500	€ 111.000	€ 2.000
Gomaruscollege H/V BB		0,65	0,5	0,2			1,25		2,6	€ 6.400		€ 189.000	€ 17.000
totaal	2,55	3,65	3,8	3,9	1	0	13,44	0	28,34	€ 64.000	€ 8.500	€ 2.549.000	€ 267.000
VMBO	onderwijs assistent	ondersteunings coördinator	ortho pedagoog	mentor+	verzuim+	directie	overige inzet	Klassen verkleining	totaal fte	TTVO	Externen in €	Ontvangen middelen SwV	Inzet eigen middelen
Gomaruscollege Magnolia	0,1	0,34	0,34				1,39	2,0	4,17			€ 266.000	€ 19.000
Gomaruscollege VMBO	0,5	0,7	1				0,88	3,5	6,58			€ 360.000	€ 15.000
CSG Diamantlaan	3,4	0,4	1,5	0,6	0,3		3,3	6,1	15,6			€ 887.000	€ 200.000
CSG Kluiwerboom	0,4	0,4	0,5	0,2	0,6		0,8	5,3	8,2			€ 470.000	€ 25.000
Leon van Gelder	0,5		0,15	0,4			1,4	2,45	€ 19.000			€ 163.000	€ 6.000
Simon van Hasselt	0,4		0,25					5,4	6,05			€ 251.000	€ 235.000
Vak Lyceum - VL	2,7	0,5			0,1		0,8	5,4	9,5	€ 16.000		€ 500.000	€ 80.000
Vak Lyceum - ID					0,1		1	1,1				€ 84.000	€ 32.000
Werkman VMBO	1		0,2				3	4,0	8,2			€ 387.000	€ 0
totaal	9	2,34	3,94	1,2	1,1	0	12,57	31,7	61,85	€ 35.000		€ 3.368.000	€ 612.000
Pro	onderwijs assistent	ondersteunings coördinator	ortho pedagoog	mentor+	verzuim+	directie	overige inzet	Klassen verkleining	totaal fte	TTVO	Externen in €	Ontvangen middelen SwV	Inzet eigen middelen
Heyerdahl - Pro	1,6	0,05			0,8		0,2		2,65			€ 81.000	€ 53.000
De Bolster - Pro	2	0,4	0,25				1,06	1,2	4,91		€ 40.000	€ 298.000	€ 65.000
Gomarus - Pro	0,65	0,45		0,04			0,83		1,97			€ 83.000	€ 55.000
totaal	4,25	0,9	0,25	0,04	0,8	0	2,09	1,2	9,53		€ 40.000	€ 462.000	€ 173.000
VSO	onderwijs assistent	ondersteunings coördinator	ortho pedagoog	mentor+	verzuim+	directie	overige inzet	Klassen verkleining	totaal fte	TTVO	Externen in €	Ontvangen middelen SwV	Inzet eigen middelen
RENN4												€ 65.000	
V Liefeland												€ 22.000	
Portalis												€ 9.500	
Wingerd												€ 700	
Mytyl												€ 1.900	
Steiger												€ 200	
totaal												€ 99.300	
Maatwerk	onderwijs assistent	ondersteunings coördinator	ortho pedagoog	mentor+	verzuim+	directie	overige inzet	Klassen verkleining	totaal fte	TTVO	Externen in €	Ontvangen middelen SwV	Inzet eigen middelen
Rebound Stad												€ 605.000	€ 0
TTVO												€ 0	€ 0
Gomaruscollege Rebound			1,24				5		6,24			€ 80.000	€ 440.000
RENN4												€ 100.000	€ 0
TOTAAL	onderwijs assistent	ondersteunings coördinator	ortho pedagoog	mentor+	verzuim+	directie	overige inzet	Klassen verkleining	totaal fte	TTVO	Externen in €	Ontvangen middelen SwV	Inzet eigen middelen
in fte's	16,6	7,57	8,79	5,54	2,9	0	30,2	32,9	95,67	€ 111.800	€ 48.500	€ 6.770.000	€ 1.172.000

6. Human Resources

Het SwV heeft drie personeelsleden in dienst voor de Commissie van Advies voor een totaal van 1,62 fte. De werkzaamheden binnen de CvA komen voor 70% op conto van het SwV PO. Voor deze personeelsleden zijn de drie SwV's in de provincie Groningen gezamenlijk verantwoordelijk. Eén en ander is in een convenant vastgelegd. Verlof i.v.m. zwangerschap en ziekte hebben er voor gezorgd dat er ook sprake was van vervangingsaanstellingen. Het SwV is hier, net als de VO besturen, niet voor verzekerd en dat zorgt voor meerkosten.

In 2017 waren er vier ECT personeelsleden en één Expert op een school, voor in totaal 2,8 fte in dienst bij het SwV.

In 2017 waren er twee directieleden (1,8 fte waarvan 0,2 fte BAPO) in dienst bij het SwV.

Daarmee komt het totaal per 1-8-17 op tien personen en is er geen intentie om dat verder uit te breiden. Meerdere personen zijn werkzaam voor het SwV en doen dat vanuit een dienstverband bij een bestuur dat is aangesloten bij het SwV. De werkzaamheden betreffen administratieve -, financiële - en ICT-dienstverlening. Besturen ontvangen jaarlijks middelen vanuit het SwV voor de inzet van de werknemers voor het SwV conform de (jaarlijkse) begrotingsafspraken.

De functies in het SwV zijn:

- 1 directie (directeur en adjunct-directeur);
- 2 medewerker in het Expertise- en Consultatie Team;
- 3 expert in de school;
- 4 secretaris in de Commissie van Advies;
- 5 secretariele medewerker Commissie van Advies;
- 6 maatschappelijk deskundige Commissie van Advies.

7. Huisvesting en facilitair

Het SwV huurde kantoorruimte bij twee verschillende schoolbesturen voor de personeelsleden in dienst van het SwV. Per 1-8-2017 is de huur bij een schoolbestuur opgezegd en is per 1-10-17 vervangende ruimte gevonden bij een ander schoolbestuur. Er is een contractuele verplichting aangegaan voor de duur van twee jaren. Het SwV is niet in het bezit van eigen huisvesting.

8. Financiën

Binnen het Samenwerkingsverband is een organisatiestructuur voor financiën ingericht die gericht is op drie pijlers:

1. Uitvoer van de financiële administratie
2. Uitvoer van de Planning- en Controlcyclus
3. Uitvoer van de controle op financiën (AO/IB)

ad 1. Uitvoer van de financiële administratie

De uitvoer van de administratie is belegd bij Openbaar Onderwijs Groningen. In de achterliggende periode heeft de inrichting van de administratie plaatsgevonden en is er veelvuldig overleg geweest om deze optimaal te laten aansluiten met de inrichting van de organisatie van het Samenwerkingsverband.

ad 2. Uitvoer van de Planning- en Controlcyclus

De Planning- en Controlcyclus is ingericht op schooljaar om de meest optimale aansluiting te hebben met de VO-scholen. Vanuit de richtlijnen voor de jaarverslaggeving vindt een vertaling plaats naar kalenderjaar.

ad 3. Uitvoer van de controle op financiën (AO/IB)

Het Samenwerkingsverband heeft beleid geformuleerd voor de verdeling van de middelen die, met de wet op Passend Onderwijs, via het samenwerkingsverband lopen. Dit beleid wordt afgestemd met de werkgroep financiën, bestaande uit de directie van het Samenwerkingsverband en drie controllers van VO-besturen. De werkgroep financiën toetst het beleid aan het doel van de besteding van de middelen te weten de optimale inzet van de middelen voor de ondersteuning aan kinderen op die plek die het beste bij het kind past en geeft vanuit haar vakgebied hierover advies. Daarnaast heeft de werkgroep een taak in de AO/IB. Voorbeelden hiervan zijn de cijferbeoordeling van de financiële voortgangsrapportages en de beoordeling van de functiescheiding in de administratieve processen.

Meerjarenbegroting 2018 t/m 2021

Het optimale vermogen van het SwV is € 550.000 waardoor we een extra bedrag van € 328.903 uit het vermogen kunnen onttrekken om in te zetten voor diverse door het Algemeen Bestuur te bepalen doeleinden. Ook in 2019 wordt een begrotingstekort verwacht. De overschotten van de volgende jaren zullen worden besteed aan inzet van ondersteuning in de scholen en in maatwerk. In het ondersteuningsplan 2019-2023 zal het plan voor de inzet van de middelen worden geconcretiseerd. Het schooljaar 2018-2019 wordt uitgetrokken om daar vorm en inhoud aan te geven.

24

Het optimale vermogen

Het optimale vermogen van € 550.000 is berekend over het deel van de activiteiten waar we als Samenwerkingsverband risico over lopen:

- €210.000 reservering risico's werknemers SwV
- €240.000 reservering voor tekorten Rebound Stad (vanuit de inleg 1-8-2014)
- €100.000 reservering voor onvoorziene uitgaven en verhoogd risico personeel inzet i.v.m. toevoeging TTVO aan Brinnummer OPDC SwV

De risicoparagraaf als onderdeel van de continuïteitsparagraaf is onder hoofdstuk 14 opgenomen.

Rapportage van het toezichthoudende orgaan

De documenten uit de Planning- en Controlcyclus (meerjarenbegroting, begroting, jaarrekening etc.) worden in de AB vergaderingen behandeld en goedgekeurd door het AB. Het DB legt in de vergaderingen verantwoording af aan het AB. Hiermee is het AB betrokken bij het beleid en kan zij het DB adviseren. Voor het verslag van het AB wordt verwezen naar pagina 6.

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Voor een verslag over de Rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem wordt verwezen naar hoofdstuk 8.

Balansontwikkeling 2017 t/m 2020

Uit de realisatie 2017 en meerjarenbegroting(en) 2018 t/m 2020 zijn onderstaande de ontwikkeling in de balansposten opgenomen.

1 Activa		31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
		EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste Activa					
1.2	Materiële vaste activa	-	-	-	-
1.3	Financiële vaste activa	-	-	-	-
<u>Totaal vaste activa</u>					
Vlottende activa					
1.5	Vorderingen	199.748	169.748	169.748	169.748
1.7	Liquide middelen	1.323.872	946.937	776.030	1.088.521
<u>Totaal vlottende activa</u>		<u>1.523.620</u>	<u>1.116.685</u>	<u>945.778</u>	<u>1.258.269</u>
<u>Totaal activa</u>		<u>1.523.620</u>	<u>1.116.685</u>	<u>945.778</u>	<u>1.258.269</u>

2 Passiva		31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
		EUR	EUR	EUR	EUR
2.1	Eigen Vermogen	1.255.245	878.310	707.403	1.019.894
2.2	Voorzieningen	3.492	3.492	3.492	3.492
2.4	Kortlopende schulden	264.883	234.883	234.883	234.883
<u>Totaal passiva</u>		<u>1.523.620</u>	<u>1.116.685</u>	<u>945.778</u>	<u>1.258.269</u>

Personele bezetting 2016 t/m 2019

Personele bezetting		2017	2018	2019	2020
Directie	fte	1,8	1,8	1,8	1,8
	aantal	2	2	2	2
Commissie van Advies	fte	1,62	1,62	0,8	0,8
	aantal	3	3	1	1
Expertise- & Consultatie Team	fte	2,3	2,3	2,3	2,3
	aantal	4	4	4	4
Expert School	fte	0,5	0,5	0,5	0,5
	aantal	1	1	1	1
Totaal	fte	6,22	6,22	5,4	5,4
	aantal	10	10	8	8

De huidige personele bezetting is afgestemd op de huidige taken welke het SWV vervult. Vanuit de huidige meerjarenbegroting 2018 en volgend is hierin geen grote wijziging te verwachten. Een deel van de taken CVA worden ingaande 2019 ondergebracht bij de scholen.

Prognose aantal leerlingen 2018 t/m 2021 (teldatum 1-10)

	lwoo / OPP-LR	pro	overig vo	nieuwkomers	totaal vo
1-10-2014	938	517	15.452		16.907
1-10-2015	840	515	15.476		16.831
1-10-2016	812	478	15.598	130	16.784
1-10-2017	773	476	15.688	?	16.497
1-10-2018	750	475	15.600	?	16.410
1-10-2019	725	475	15.400	?	16.210
1-10-2020	725	475	15.300	?	16.135

	vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal
1-10-2014	253	14	24	291
1-10-2015	264	14	23	301
1-10-2016	254	18	14	286
1-10-2017	243	16	13	272
1-10-2018	243	16	13	272
1-10-2019	243	16	13	272
1-10-2020	243	16	13	272

Uit de leerlingentellingen van de scholen over 2014 en 2017 is een inschatting gemaakt van de toekomstige aantallen leerlingen. In de prognose is rekening gehouden met de doorstroming van leerlingen uit het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs en de regionale demografische dynamiek.

10. Staat van baten en lasten

		Realisatie		Begroting		Realisatie
		2017		2017		2016
3.	Baten					
3.1	Rijksbijdrage OCW	15.248.744		6.558.200		14.367.001
3.5	Overige baten	174.471		150.000		192.511
	Totaal baten	15.423.215		6.708.200		14.559.512
4.	Lasten					
4.1	Personeelslasten	680.399		650.000		714.892
4.3	Huisvestingslasten	45.097		45.000		45.449
4.4	Overige lasten	117.597		182.600		105.386
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	14.092.777		5.798.750		13.584.464
	Totaal lasten	14.935.870		6.676.350		14.450.191
	Saldo baten en lasten	487.345		31.850		109.321
5	Financiële baten en lasten	238		0		1.125
	Totaal resultaat	487.583		31.850		110.446

Toelichting verschil tussen realisatie en begroting verslagjaar

Baten

Vanuit de nieuwe richtlijnen is de bruto vergoeding voor lichte en zware ondersteuning conform beschikkingen 2017 en 2016 verantwoord. De begroting 2017 is ingericht op wat het SWV netto ontvangt waardoor de vermindering VSO en LWOO/PrO daar niet zichtbaar is. Dit is de verklaring voor de verschillen tussen realisatie en begroting.

Medio november 2017 zijn de beschikkingen voor lichte en zware ondersteuning bijgesteld in positieve zin voor het verslagjaar 2017. Dit uit herindexering van normbedragen OCW en bijstellingen van leerlingaantallen. De toedeling van deze middelen is in het volgende begrotingsjaar opgenomen.

Samen met de overschotten van de Rebound en TTVO uit de richtlijnen OPDC nieuwe stijl is dit de verklaring voor de gestegen rijksbijdragen OCW ten opzichte van vorig jaar.

Uit de regionale samenwerking tussen de SwV's PO en VO zijn meer baten verkregen dan in de begroting 2017 was voorzien. Dit als vergoeding voor gemaakte kosten CvA en OPR. In het vorige verslagjaar waren deze gemaakte kosten hoger, wat de verklaring is voor de lagere post overige baten.

Lasten

In de stijging van de post personele lasten is de verhoging van de cao-lonen en het eigen aandeel in kortdurend verzuim opgenomen. Door verschuiving van werkzaamheden CvA naar het SwV PO en geen langdurig verzuim zijn de personele lasten lager dan in 2016.

De huisvestingslasten zijn licht gedaald vanwege gewijzigde huurlasten ingaande 1 oktober 2017. De post overige bevat de kosten voor representatie, vergaderkosten, contributies, abonnementen en verzekeringen. Ook de kosten voor de PO-VO transitie zijn hier ondergebracht. Ondanks een

positieve bijstelling in de kosten dienstverlening is er een lichte stijging zichtbaar in vergelijking met vorig verslagjaar.

Vanuit de nieuwe richtlijnen voor de verantwoording van middelen van Samenwerkingsverbanden is voor het verslagjaar 2017 de gewijzigde inrichting toegepast voor de post doorbetalingen aan schoolbesturen. Vanuit de nieuwe inrichting zijn ook de vergelijkende cijfers 2016 gerubriceerd naar deze nieuwe richtlijnen van het ministerie.

Vanuit de gestegen bekostiging OCW en de aanvullende bijstelling in de toekenningen van OPP's is het positief exploitatiesaldo 2017 gereserveerd voor de toekomstige begroting 2018 en volgende jaren.

11. Balans

In onderstaand overzicht is de balans per 31 december 2017 weergegeven.

1.	Activa	31 december 2017		31 december 2016	
	Vaste Activa				
1.2	Materiële vaste activa	-		-	
	<u>Totaal vaste activa</u>		-		-
	Vlottende activa				
1.5	Vorderingen	199.748		104.756	
1.7	Liquide middelen	1.323.872		968.688	
	<u>Totaal vlottende activa</u>		1.523.620		1.073.444
	<u>Totaal activa</u>		1.523.620		1.073.444

2.	Passiva	31 december 2017		31 december 2016	
2.1	Eigen vermogen		1.255.245		767.662
2.2	Voorzieningen		3.492		3.547
2.4	Kortlopende schulden		264.883		302.235
	<u>Totaal passiva</u>		1.523.620		1.073.444

Activa

De toename van de post vordering is te verklaren door de overschotten op de exploitatie 2017 van de Rebound en TTVO welke met het SwV zullen worden vereffend. De stijging in de liquide middelen komt grotendeels voort uit de hogere baten OCW welke in de toekomstige begrotingsjaren worden verdeeld.

Passiva

Het positieve exploitatie overschot is toegevoegd aan het eigen vermogen. Vanuit de personele formatie omvang is de voorziening voor jubilea bijgesteld. De post kortlopende schulden betreft de overlopende verplichtingen voor oa. vakantiegeld, pensioenpremies en loonbelasting. De post heeft een regulier verloop en is grotendeels in het nieuwe verslagjaar afgewikkeld.

12. Ontwikkeling Eigen Vermogen

Het optimale weerstandsvermogen is vastgesteld op € 550.000, aangezien dit bedrag al op 1-8-2014 is gerealiseerd en we geen grote wijzigingen verwachten blijft het optimale vermogen de komende jaren gelijk. In onderstaande tabel uit de meerjarenbegroting 2018- 2021 is weergegeven hoe het vermogen is opgebouwd en wat we in de komende schooljaren extra kunnen inzetten.

	2018	2019	2020	2021
Totaal Vermogen begin kalenderjaar / schooljaar	€ 1.255.244	€ 878.309	€ 707.403	€ 1.019.894
Toevoeging/onttrekking vermogen uit exploitatie	-€ 376.935	-€ 170.907	€ 312.491	€ 301.149
Totaal Vermogen eind kalenderjaar/schooljaar	€ 878.309	€ 707.403	€ 1.019.894	€ 1.321.043
Optimaal vermogen *	€ 550.000	€ 550.000	€ 550.000	€ 550.000

13. Investerings

In de begroting van het Samenwerkingsverband zijn geen investeringen opgenomen. Het Samenwerkingsverband heeft geen voornemen om de komende jaren te investeren.

14. Financiële kengetallen

In onderstaande overzicht staan gegevens over het vermogens- en budgetbeheer en zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. Alle kengetallen voldoen aan de minimumnorm /signaleringsgrens, die daaraan door OCW zijn gesteld.

Kengetallen	2017	2016	signaalwaarden
Solvabiliteit	82%	72%	30%
<i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>			
De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de instelling in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% dan is de stichting in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen.			
Current ratio	5,75	3,55	0,5% < CR < 1,5%
<i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i>			
tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de instelling in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.			
Weerstandsvermogen	8%	5%	10% < WV < 40%
<i>Verhouding tussen het totale eigen vermogen en het totaal van de baten</i>			
Een weerstandsvermogen tussen 10% en 25% wordt binnen grote scholen als aanvaardbaar geacht. Het weerstandsvermogen zegt iets over de reservepositie van de instelling en over de mogelijkheden om financiële tegenvallers te kunnen opvangen.			
Rentabiliteit	3,2%	0,8%	0% < R < 5%
<i>Verhouding exploitatieresultaat en de totale baten</i>			
Dit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief exploitatieresultaat. Daarbij wordt uitgegaan van de gewone bedrijfsvoering. Het wordt berekend door het resultaat (het "exploitatiesaldo") te delen door de totale baten van de bedrijfsvoering.			
Kapitalisatiefactor	10%	7%	35% < KF < 60%
<i>De kapitalisatiefactor geeft een indicatie of het totale vermogen van de instelling niet of inefficiënt wordt benut voor de uitvoering van de taken van de instelling.</i>			
De volgende % worden hierbij ter indicatie gehanteerd.			
35% bovengrens grote besturen (> 8mln omzet)			
60% voor kleine besturen (<5 mln)			

Voor een nadere toelichting van de financiële kengetallen is in de financiële jaarrekening een pagina opgenomen (laatste blad).

15. Risicoparagraaf

Op basis van de meerjarenbegroting en de ontwikkeling van het eigen vermogen verwachten we in de komende schooljaren financieel gezien, mede onder invloed van de door het SwV zelf gekozen maatregelen, geen grote risico's. De leerlingenstromen laten een beperkte daling zien waaruit niet valt te verwachten dat er grote risico's zijn die leiden tot onverwachte uitgaven.

Nu is het zo dat het SwV de komende drie jaren door de positieve verevening er nog steeds middelen bij krijgt, ze zijn echter minder groot dan 'de verhalen' de ronde doen. Planmatig is belegd dat die middelen naar de scholen gaan. We zullen scherp de analyse moeten blijven maken waar de middelen nodig zijn.

Er zijn wel zaken in de uitvoering en ontwikkeling waar we als SwV en dus de schoolbesturen risico's in kunnen lopen. We noemen hier de volgende punten:

1. Exploitatieoverschotten kunnen vanaf 1-8-17 worden toegevoegd aan de variabele vergoeding voor scholen of aan extra maatregelen die in het ondersteuningsplan 2019-2023 worden opgenomen. Bestuursbesluiten liggen ten grondslag aan uitgaven buiten het ondersteuningsplan om. Exploitatietekorten in 2018 en 2019 kunnen worden gedekt door onttrekkingen aan het vermogen. In de jaarlijkse toekenning van de middelen aan de scholen is de grootste risicofactor het aantal OPP's dat wordt toegekend aan de leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Door het bedrag dat daaraan kan worden besteed te maximaliseren is er voor het SwV geen risico. Het bedrag per OPP kan dalen als het aantal OPP's hoger is dan is geprognoseerd. De laatste jaren laten een beheerste groei zien. De prognoses lijken derhalve realistisch.
2. De vaststelling van de OPP's, het schrijven ervan, het handelen er naar en het beschikbaar stellen van de benodigde formatie daarvoor, verdient grote aandacht op de scholen in het SwV. Het aantal OPP's is een bekostigingskengetal voor het SwV en de scholen en is daarmee van grote waarde. Eén en ander vindt plaats via nauwkeurige samenwerking tussen de directie, de ondersteuningscoördinator, de orthopedagoog en de administratie. Het geheel is een proces waarvoor we als SwV ca. vijf jaar hebben gepland vanaf de start van Passend Onderwijs in augustus 2014. We zijn nu ruim over de helft en we zijn nog steeds lerend waarbij over en weer ontwikkeling en voortschrijdend inzicht plaatsvindt. Goed overleg en wederzijds begrip is daarbij van belang. Het belang van de school en het SwV dienen congruent aan elkaar te blijven. Uitgangspunt is dat de leerling de goede ondersteuning ontvangt.
3. We houden middels de trendgetallen het leerlingverloop in het SwV m.b.t. de ondersteuning scherp in de gaten. Van belang is dan dat scholen dit ook zelf goed bijhouden en administreren in BRON én bij het SwV. Scholen zien het belang van het aanleveren van goede kengetallen bij het SwV tussen mei en half oktober (1 mei - 15 juni - 15 oktober voor de leerlingaantallen en 15 september de KPI's). Schooldirecties geven zelf bij de directie van het SwV aan dat, ondanks de last die daardoor wordt ervaren, ze de analyse van belang vinden voor de eigen school. Ook zien ze dat het SwV daardoor beter de wettelijke taak en de bestuurlijke opdrachten kunnen realiseren. Onvoldoende kwaliteit en nauwkeurigheid van de aanlevering van kengetallen kunnen leiden tot financiële risico's voor scholen en het SwV.
4. Rond 2020-2021 wordt een wetswijziging verwacht voor een andere toedeling LWO0/PrO middelen.
We kunnen niet inschatten wat de financiële gevolgen van deze wetswijziging voor ons SwV betekenen. Medio 2018 wordt hierover nadere informatie verwacht.
5. Een toename in het regulier en speciaal onderwijs van 'nieuwkomers' die met hun problematiek een beroep doen op de ondersteuning van de school, zal leiden tot hogere kosten. Hier lijkt nu voor het eerst zichtbaar sprake van. De eerste opvang in het voortgezet onderwijs in de stad Groningen is belegd bij de ISK afdeling van Openbaar Onderwijs Groningen en het COA. Binnen de besluiten van het SwV is dit een zaak van schoolbesturen en niet van het SwV. De kosten voor de opvang van nieuwkomers zit dan ook niet in de

eerste twee jaren van de opvang, maar komen op het moment dat ze na de ISK periode instromen in de scholen. De scholen doen nu meer dan de jaren hiervoor een beroep op de middelen van het SwV. Veel van deze leerlingen hebben namelijk een vorm van ondersteuning nodig die binnen een OPP wordt beschreven. De HAVO/VWO leerlingen met taalachterstanden binnen deze doelgroep vallen niet onder de bekostiging via het SwV. Er komt mogelijk een voorstel om de middelen voor het wegwerken van taalachterstanden wel te bekostigen. Dit is op zich niet risicovol maar het legt wel een groter beslag op de begroting van het SwV. Dat deze groep een goede ondersteuning nodig heeft is evident.

6. We zien naast een groter beroep op middelen voor de groep 'nieuwkomers' ook een groter beroep op de middelen voor de doelgroep hoogbegaafden. De minister stelt subsidies beschikbaar voor SwV's met als voorwaarde dat er een even groot bedrag door het SwV beschikbaar wordt gesteld. De doelgroep krijgt al middelen via de OPP regeling in het SwV. Dat kan door deze subsidieregeling wel eens worden vergroot.
7. Een stijging van het percentage leerlingen naar het speciaal onderwijs leidt tot minder beschikbare middelen voor het ondersteuning in het regulier onderwijs. Budgetteringsmaatregelen in het SwV zorgen ervoor de begroting van het SwV niet onder druk komt te staan. Verdunning van de middelen voor de inzet ondersteuning binnen het reguliere onderwijs i.v.m. een stijging van het aantal leerlingen vso zou in het regulier onderwijs kunnen leiden tot een hogere uitval daarmee weer een verhoogde verwijzing naar het speciaal onderwijs. Dat zou een negatieve spiraal kunnen worden. Met o.a. de maatwerktrajecten willen we deze negatieve spiraal voorkomen.
8. De onderinstroom in het PrO onderwijs is op basis van het advies van het primair onderwijs. We monitoren doorverwijzing naar het PrO vanuit het vmbo. Het is een jaarlijks gespreksonderwerp met de pro en vmbo scholen. In de TLV PrO monitor hebben we daarvoor extra informatie opgevraagd. Vooralsnog gaat het niet om grote aantallen, althans niet groter dan in het verleden. M.b.t. de bekostiging zijn er geen verschillen tussen een vmbo leerling met bekostiging via OPP leerrendementen en de bekostiging van een PrO leerling.
9. Het SwV heeft diverse maatwerkvoorzieningen in het regulier en speciaal onderwijs ingericht. De maatwerkvoorzieningen tonen duidelijk aan dat het aantal thuiszitters daalt. Dreigend thuiszitten en verwijzing naar vso wordt voorkomen. Het gevaar is dat het aanbod in de maatwerkvoorziening leidt tot toenemend beroep van de reguliere scholen op deze (nieuwe) voorzieningen. Het neemt mogelijk ook de prikkel weg om zelf meer inzet te plegen door middel van het eigen aanbod te verruimen. Het adagium is: maak sterke maatwerkvoorzieningen maar zorg dat ze leeg zijn. Binnen het regulier onderwijs dient de ondersteuning op peil te blijven. Een ander aandachtspunt is dat de maatwerkvoorzieningen elkaar (mogelijk) overlappen m.b.t. opvang van de doelgroepen en daardoor in het slechtste geval concurrerend zijn. Door regelmatig overleg ter afstemming te organiseren met de voorzieningen zelf, willen we dit voorkomen.
10. De afstemming van het SwV (de scholen in het SwV) met de transitie Jeugdzorg, WMO en arbeidsparticipatie neemt een steeds meer belangrijke rol in. Op ambtelijk niveau wordt dit ook bij de gemeente meer en meer ervaren. Met het verdwijnen van het bestuurlijk afstemmingsoverleg gemeenten en onderwijs (AGO) is het van belang dat er ook bestuurlijk vorm wordt gegeven aan opvolging daarvan. Een belangrijk aandachtspunt voor 2018. Te weinig afstemming kan leiden tot grotere uitval door toenemende problematiek van jongeren. Er zijn mogelijkheden tot samenwerking, ze moeten worden benut. Teveel tafels waar de afstemming wordt geregeld leidt echter tot versnippering en tot onvoldoende afspraken. Van belang is dat schoolbesturen daarin gezamenlijk optreden, het SwV lijkt daarvoor de aangewezen partner om het overleg te voeren met de gemeenten, zo wordt ook landelijk erkend. Uiteraard is dat niet mogelijk zonder intensieve afstemming met de scholen.

11. Privacywetgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zorgt er voor dat het SwV zich hier op moet voorbereiden. Monitoren wordt daardoor lastiger. De voorbereiding op de wetgeving en de persoon die moet worden aangesteld om één en ander te bewaken in het SwV (de FG) doen een beroep op de middelen in het SwV.
12. Op landelijk niveau is er in de media herhaaldelijk negatieve aandacht voor Passend Onderwijs. Financiën en toename van de werkdruk zijn de factoren die hierin worden benadrukt door - met name - de SwV's met een negatieve verevening. Beeldvorming waar we ons in dit SwV niet in herkennen. Het tegenovergestelde is het geval. Door deze beeldvorming wordt de politiek beïnvloed. Het huidige stelsel Passend Onderwijs heeft een gunstige invloed op de uitvoering van ons ondersteuningsplan. Politiek ingrijpen daarop kan negatief voor ons SwV uitpakken.

16. Treasuryplan

Het treasuryplan maakt onderdeel uit van de begroting. Jaarlijks stelt het bestuur in de begroting het treasuryplan vast. Uit het treasuryplan volgt een voorstel met geplande acties. Per treasurytaak wordt vooraf aangegeven welke acties ondernomen zullen worden en bij welke renteniveaus de geanalyseerde risico's ingedekt worden en van welke instrumenten gebruik gemaakt mag worden. Financiële instrumenten waarvoor geen expliciete toestemming is verkregen via het treasuryplan of een uitzonderingsrapportage zijn uitgesloten. Voor het Samenwerkingsverband is hieronder weergegeven op welke wijze het Samenwerkingsverband omgaat met haar liquiditeiten.

1 Liquiditeitenplanning (korte en middellange termijn)

De liquiditeitenplanning voor de eerstvolgende 12 maanden is grotendeels gebaseerd op historische patronen, aangevuld met exacte gegevens voor zover voorhanden. De planning op middellange termijn (2 jaar) is tevens een weergave van de verwachtingen ten aanzien van investeringen. Vooralnóg worden geen investeringen verwacht

2 Rentevisie banken

Het Samenwerkingsgebruik heeft een lopende rekening en een spaarrekening bij de ABN AMRO. Tijdelijke overschotten kunnen in deposito worden geplaatst. Vooralnóg is geen beleid geformuleerd ten aanzien van de rentevisie en rentescenario's. Lange termijn overschotten en forse overschotten worden niet verwacht, waardoor de noodzaak tot de oriëntatie op de rentevisie en rentescenario beperkt is.

3 Renterisico (indien en voor zover van toepassing)

De leenmomenten, de renteaanpassingen en de samenstelling van de huidige leningenportefeuille worden weergegeven, doorgerekend met enkele rentescenario's. Voor het Samenwerkingsverband is het renterisico niet van toepassing. Het Samenwerkingsverband heeft geen kredietfaciliteit. Verwachte tekorten op rekening worden opgevangen door uitgestelde betalingen.

4 Beschikbaarheid (korte en langere termijn)

Op basis van de korte termijnplanning kan worden aangegeven hoeveel kasgeld minimaal en maximaal noodzakelijk is. Tevens wordt aangegeven bij welke bank(en) kasgeldfaciliteiten beschikbaar zijn of wat de kasgeldfaciliteit is voor de stichting. Het Samenwerkingsverband heeft geen rekeningcourant faciliteit. Tijdelijke overschotten worden op een spaarrekening gestort.

5 Geld- en kapitaalmarktpartijen

Hier wordt aangegeven (inclusief hoofdsommen en looptijden) hoe en waar de stichting haar overtollige middelen gaat beleggen. Het Samenwerkingsverband heeft een lopende rekening en een spaarrekening bij de ABN AMRO, zonder rekening courantfaciliteiten.

Indien het bestuur een bepaald rente-instrument verwacht in te zetten zal het hiervan in het treasuryplan melding maken. Het zal hierbij vermelden onder welke omstandigheden het instrument ingezet zal worden. Voor het Samenwerkingsverband is dit voor 2017 niet van toepassing.

De geldmiddelen van de stichting zijn weggezet op een direct opvraagbare spaarrekening met een omvang eind 2017 van € 714.660,- (2016 : € 714.333).

Dit past binnen het Treasurystatuut. Het beleid van de stichting ten aanzien van beleggingen, lenen en derivaten is behoudend en strak geregeld in het Treasurystatuut. Het Treasurystuut is opgesteld onder toepassing van de criteria zoals opgenomen in de Regeling beleggen, belenen en derivaten OCW 2016.

Door de nog steeds afnemende tarieven op de rentemarkt zijn de opbrengsten vanuit de spaartegoeden inmiddels gedaald tot een zeer laag niveau. Het gemiddeld rendement in 2017 bedroeg nog slechts 0,05%. Uit marktconforme voorwaarden is er ingaande 1-8-2017 geen rente meer vergoed. Alternatieven binnen de criteria die de regeling beleggen en belenen aangeeft zijn er simpelweg niet.

17. Jaarrekening

bijlage 1   Cyclus verantwoording

Planning verslaglegging/verantwoording SwV VO VO 20.01 - algemeen kalenderjaar									
uiterlijke datum	actie	t.b.v. schooljaar/kalenderjaar		te maken door			instemmen/advies/ter kennisname		
		schooljaar	kalenderjaar	scholen	directie	fin. admin. SwV	instemmen	advies bij going concern	tkn
15 januari	trimester rapportage SwV september t/m december	x	x		x	x			DB-OPR januari
januari-april	per school: evaluatie arrangementen per school lopende schooljaar en planning arrangementen volgend schooljaar in overleg met het ECT van de school. Betreft inhoud van de arrangementen en de daarbij horende formatieve inzet	x		x					
1 feb-4 jaarlijks	Meerjarenbegroting SwV op schooljaar eens per 4 jaar in ondersteuningsplan								
1 april	accountantscontrole SwV *		x						
1 april	bestuursverslag SwV (jaarverslag en jaarrekening voorgaand kalenderjaar)*		x		x	x	AB - mei		OPR - tkn
1 mei	per school: bij het SwV aanleveren (format SwV) aanvraag bekostiging per school voor het volgende schooljaar adhv prognose leerlingen en arrangementen (arrangementen na overleg met ECT). Betreft aantallen leerlingen, aantallen OPP's en formatieve inzet arrangementen	x		x					
15 mei	trimesterrapportage SwV januari t/m april	x	x		x	x			DB-OPR mei
15 juni	vaststellen voorlopige bekostiging per school voor het volgende schooljaar adhv de aanvraag van 1 mei	x			x		DB - juni		
15 juni	begroting SwV t.b.v. het volgende schooljaar (en kalenderjaar)	x	x		x	x	AB - juni		OPR - juni
eind juli	vaststellen definitieve bekostiging per school lopend schooljaar (eindafrekening)	x			x	x			
15 september	per school aanleveren bij het SwV (format SwV): KPI's voorgaand schooljaar door scholen bij SwV, t.b.v. jaarverslag schooljaar SwV	x		x					
15 oktober	per school (met format SwV) aanleveren bij SwV: leerlingaantallen en aantal OPP's lopend schooljaar adhv aanlevering door school in BRON. Met deze aantallen wordt de definitieve bekostiging vastgesteld (verrekening/eindafrekening in juli lopend schooljaar). Adhv het aantal OPP leerrendementen (de vervanger voor LWOO) wordt de bekostiging voor OPP leerrendementen voor het volgende kalenderjaar berekend, de maandelijkse betaling hiervan verloopt via het SwV	x		x					
15 oktober	jaarverslag SwV voorgaand schooljaar	x			x	x			AB - OPR nov
1 november	begroting SwV volgend kalenderjaar (afgeleid van begroting schooljaar)		x		x	x	AB		OPR
	*De inspectie ontvangt jaarlijks het bestuursverslag								

Bijlage 2   Aangesloten besturen Verplicht aangesloten vanuit besluit OCW:

Bevoegd Gezag	Scholen
Vereniging voor Gereformeerd Speciaal Onderwijs (VGSO)	De Steiger - (v)so cluster 3
Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen (SCSOG)	De Wingerd - (v)so cluster 3 De Bolster - praktijkonderwijs (PrO)
Stichting Regionaal Expertisecentrum Noord Nederland voor leerlingen met ernstige gedrags- en/of psychiatrische stoornissen, cluster 4 (RENN4)	Diamantcollege - vso cluster 4 Erasmusschool - vso cluster 4
Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen (O2G2)	Montessori vaklyceum -vmbo/havo Montessori lyceum - havo/atheneum Harens lyceum - havo/atheneum (Zuidlaren vmbo) Leon van Gelder - vmbo/havo/atheneum Kamerling Onnes - havo/atheneum Simon van Hasselt - vmbo schakelonderwijs Werkman Stadslyceum - havo/lyceum/atheneum Werkman vmbo ISK - Internationale Schakelklas TTS - Topsport Talent School Heyerdahl College - praktijkonderwijs (PrO) Praedinius gymnasium Mytyschool 'Prins Johan Friso' - (v)so cluster 3 W.A. van Lieflandschool - (v)so cluster 3
Stichting Vrije School Noord en Oost Nederland	Parcival College - vmbo/havo/atheneum
Stichting Gereformeerde Scholen Groep (GSG)	Gomaruscollege - PrO/vmbo/havo/atheneum
Stichting Carmel College	Maartenscollege- mavo/havo/atheneum
Vereniging Willem Lodewijk Gymnasium	Willem Lodewijk Gymnasium
Stichting Christelijk Onderwijs Groningen (SCOG)	CSG scholen stad Groningen: CSG Augustinus - vmbo/havo/atheneum CSG Wessel Gansfort - vmbo/havo/atheneum CSG Selion - vmbo CSG Kluiverboom - vmbo
Stichting Het Poortje	Portalis locatie Groningen

Vrijwillig aangesloten:

Stichting VSO ZMOK de Sprengen Scholing & Training	Sprengen College

Administratienummers bevoegde gezagen:

1. 31240 Ver. Willem Lodewijk Gymnasium
2. 40570 St. Christelijk Onderwijs Groningen
3. 40851 St. SCSOG
4. 41789 St. Gereformeerde Scholengroep
5. 42510 St. O2G2
6. 35647 St. Carmelcollege
7. 28212 St. Vrije School Noord- en Oost Nederland
8. 30130 Ver. voor Gereformeerd Speciaal Onderwijs
9. 41414 St. RENN4
10. 95863 St. Het Poortje
11. 98229 St. VSO ZMOK de Sprengen Scholen & Training

Bijlage 3 Bestuur en directie

Het SwV VO 20.01 heeft in 2017 meerdere veranderingen ondergaan in bestuurssamenstelling en organisatie. De samenstelling eind 2017 is als volgt:

Algemeen Bestuur SwV als toezichthouder

	Naam	Bestuur	Functie in de eigen organisatie	Functie binnen AB
1	dhr. Peter Holsappel	St. Geref. Scholengroep - Gomarusschool	Directeur	voorzitter
2	dhr. Ton Wijnbergen	St. vrije School N-O Nederland	Rector	lid
3	dhr. Jeep Jonker	RENN4	Lid CvB	lid
4	dhr. Wybe Cnossen	Het Poortje Jeugdinrichtingen/ Portalis - De Wilster	Bestuurder	lid
5	mw. Everdine van der Velden	VCVOG - Willem Lodewijk Gymnasium	Rector-bestuurder	lid
6	dhr. Thomas Zipper	Carmel - Maartenscollege	Rector	lid
7	mw. Annalie Osinga	SCSOG - De Bolster, De Wingerd	Bestuurder	lid
8	mw. Hiltje Rookmaker	Openbaar Onderwijs Groningen	Rector	lid
9	dhr. Arnout van Essen	SCOG	Directeur	lid
10	mw. Marja Noorman	VGSO - De Steiger	Directeur	Bestuurlijk vertegenwoordigd door St. GSG.
11	dhr. E. Klein	Stichting VSO ZMOK de Sprengen Scholing & Training	Directeur	Bestuurlijk vertegenwoordigd door RENN4.

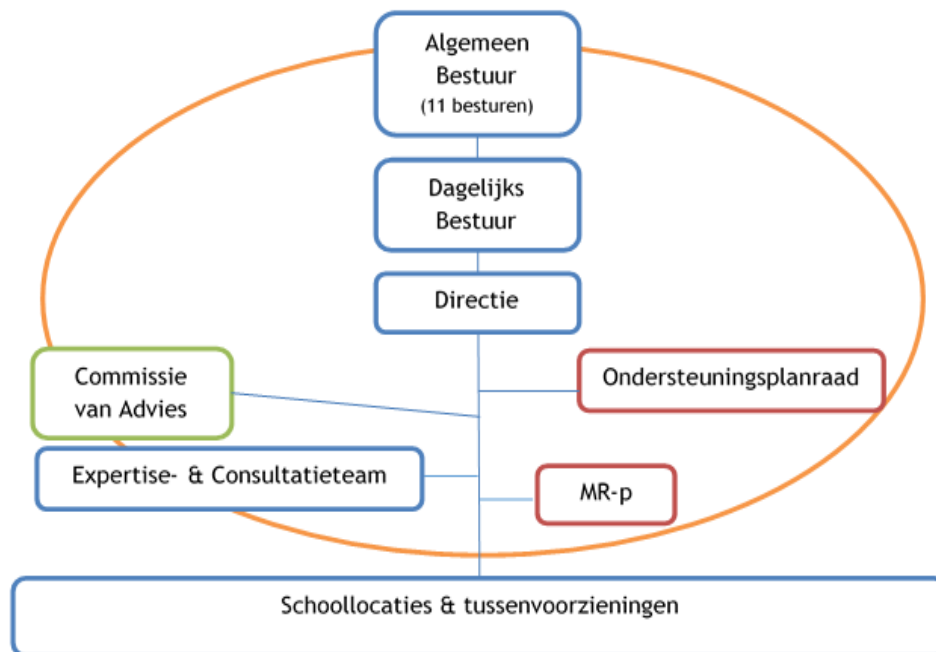
Dagelijks Bestuur SwV

	Naam	Bestuur	Functie	Functie binnen DB
1	dhr. Theo Douma	Openbaar Onderwijs Groningen	Voorzitter CvB	Voorzitter
2	dhr. Leendert de Boom	RENN4	Voorzitter CvB	Penningmeester
3	dhr. Nol Benders	SCOG	Directeur-bestuurder	Secretaris

Directie SwV

	Naam	Functie	Mailadres
1	dhr. Jan Houwing	Directeur	j.houwing@swv-vo2001.nl
2	dhr. Erik de Graaf	Adjunct-directeur	e.de.graaf@swv-vo2001.nl

Bijlage 4   Organogram

Bijlage 5 Overzicht begroting & exploitatie naar programmapunten

Onderstaande het overzicht van de realisatie en begroting 2017 naar programmapunten. Bij de indeling zijn de richtlijnen van het ministerie voor de verantwoording van middelen extra ondersteuning aangehouden. De verschillen tussen begroting en realisatie zijn toegelicht.

	2017		2017			
SWV 20.01	Begroting		Jaarcijfers		Afwijking	Toelichting
Inkomsten	INKOMSTEN		INKOMSTEN			
801 Rijksbekostiging norm lichte ondersteuning	2.927.300		7.772.511		4.845.211	bijstellingen en herzieningen OCW (leerlingtelling) en de stelselwijziging mbt verantwoording nu opgenomen
810 Rijksbekostiging zware ondersteuning personeel	3.497.500		7.023.626		3.526.126	bijstellingen en herzieningen OCW (leerlingtelling) en de stelselwijziging mbt verantwoording nu opgenomen
810 Rijksbekostiging zware ondersteuning materieel	133.400		344.776		211.376	bijstellingen en herzieningen OCW (leerlingtelling) en de stelselwijziging mbt verantwoording nu opgenomen
820 Overige ontvangst - SWV PO en SWV Ommeland	150.000		151.479		1.479	betreft gezamenlijke inzet CVA/ CI met SWV VO Ommelanden en PO.
totaal	6.708.200		15.292.392		8.584.192	
Uitgaven	UITGAVEN		UITGAVEN		Afwijking	Toelichting
401 Basisbekostiging VO-scholen	527.600	7,9%	560.198	3,7%	-32.598	bijstellingen norm basisbedrag
401 Variabele vergoeding	-	0,0%	274.619	1,8%	-274.619	toekenning aanvullend bedrag (besluit algemeen bestuur)
402 OPP overig	1.870.000	27,9%	2.152.349	14,1%	-282.349	toekenning extra OPP's (besluit dagelijks bestuur)
402 OPP Plusprofiel PrO	-	0,0%	85.333	0,6%	-85.333	uitsplitsing OPP's overig naar PrO
403 Correctie 2e teldatum VSO leerlingen	250.000	3,7%	116.727	-0,8%	366.727	voordeel groeitelling VSO 2016/ 2017
404 Rebound nieuwe stijl (Gomarus en o2g2)	683.700	10,2%	656.831	4,3%	26.869	verschil i.v.m. schooljaar naar kalenderjaar omzetting
405 PO-VO en VO-MBO transities	30.000	0,4%	39.514	0,3%	-9.514	gezamenlijke kosten SWV PO en VO Ommelanden zijn hierin opgenomen
406 Experimenten	300.000	4,5%	210.473	1,4%	89.527	TTVO lasten lager dan begroot i.v.m. besluit om dit te verreken met scholen ipv Swv
407 Professionalisering	35.000	0,5%	29.889	0,2%	5.111	niet volledig benut
408 Tripartiete	1.400.000	20,9%	1.506.087	9,8%	-106.087	indexeringen en bijstellingen toegepast / uitgaven in lijn met 2016
409 Kosten CVA en OPR	200.000	3,0%	198.778	1,3%	1.222	verschuiving uit afspraken SWV PO mbt lasten CVA
410 Risicodekking onvoorzien	100.000	1,5%	-	0,0%	100.000	geen beroep opgedaan
411 Administratie en Beheer	73.500	1,1%	57.019	0,4%	16.481	aanpassing administratieve lasten per aug 2017
412 Management en bestuur	189.100	2,8%	194.289	1,3%	-5.189	indexeringen en bijstellingen toegepast / uitgaven in lijn met 2016
413 OPP leerrendementen	1.017.450	15,2%	1.000.350	6,5%	17.100	lagere leerlingen aantallen OPP leerrendementen (4 ln)
801 Afdracht DUO lichte ondersteuning LWOO aan scholen	-	0,0%	2.528.006	16,5%	2.528.006	stelselwijziging mbt verantwoording nu opgenomen
801 Afdracht DUO lichte ondersteuning PrO aan scholen	-	0,0%	2.092.846	13,7%	2.092.846	stelselwijziging mbt verantwoording nu opgenomen
810 Afdracht DUO zware ondersteuning pers. aan VSO scholen	-	0,0%	3.146.958	20,6%	3.146.958	stelselwijziging mbt verantwoording nu opgenomen
810 Afdracht DUO zware ondersteuning mat. aan VSO scholen	-	0,0%	187.996	1,2%	187.996	stelselwijziging mbt verantwoording nu opgenomen
totaal	6.676.350	99,5%	14.804.809	96,8%	8.128.459	
Saldo exploitatie	€ 31.850		€ 487.583		€ 455.733	